

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU W LEGIONOWIE**

z dnia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu
Legionowskiego na lata 2026-2035**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684 z późn. zm.¹⁾) oraz art. 16b i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Legionowskiego na lata 2026-2035 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

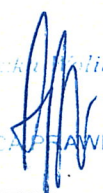
Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Legionowie.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Tomasz Talarski

WA-7023 Agnieszka Wolińska
RADCA PRAWNY

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2026 r., poz. 252.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Legionowie

Magdalena Jaghyziak

CZŁONEK ZARZĄDU

Marcin Fabisiak

UZASADNIENIE

Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Obowiązek jej opracowania wynika z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 2026 poz. 639), zgodnie z którym: „do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

1. diagnozę sytuacji społecznej,
2. perspektywę rozwoju społecznego powiatu,
3. określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) planu działań, wskaźników i finansowania

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w powiecie oraz instytucjami działającymi w obszarach takich, jak edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Realizacja Strategii i jej skuteczność będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez powiat środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

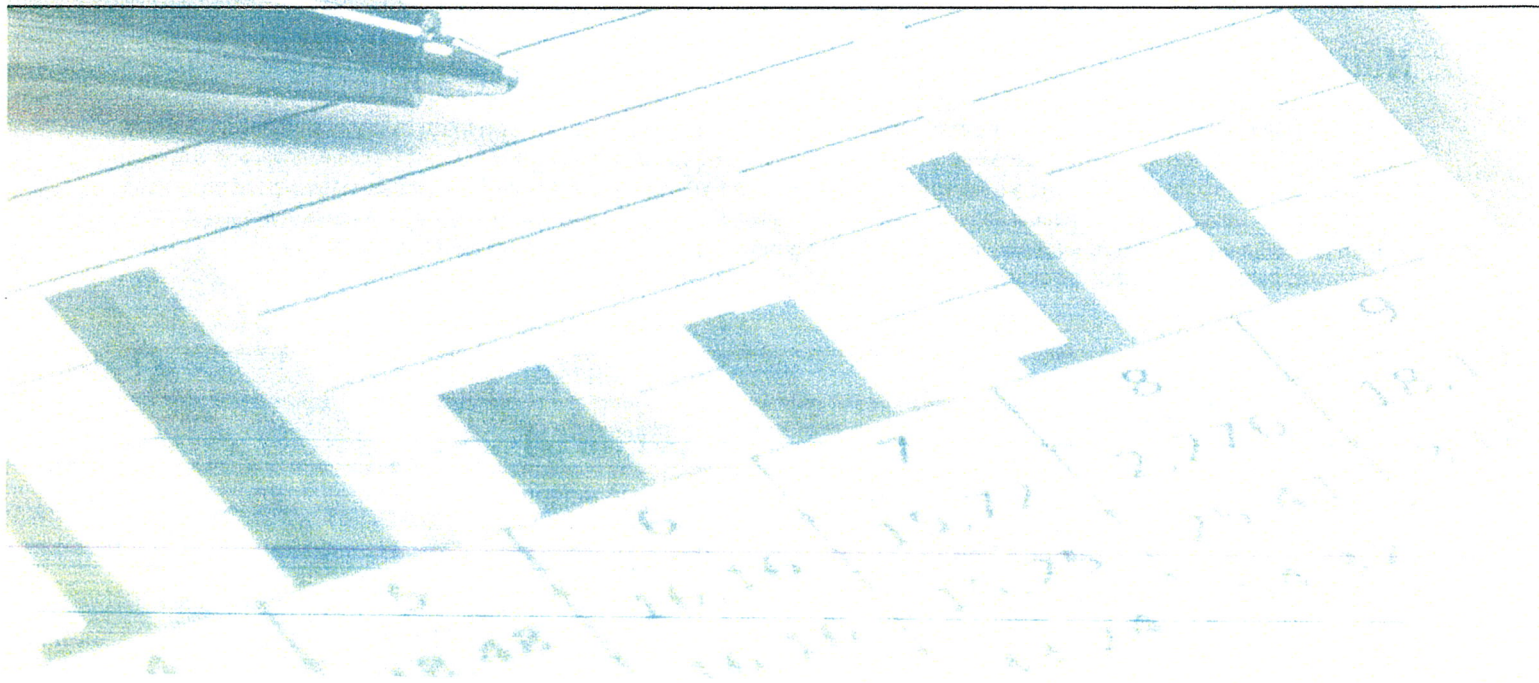
Biorąc powyższe pod uwagę przyjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

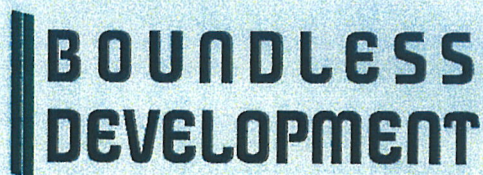
Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2035

OPRACOWANO DLA

**POWIATOWE
CENTRUM POMOCY RODZINIE
W LEGIONOWIE**

Niniejszy dokument został opracowany przez zespół ekspertów Boundless Development. Firma powstała z myślą o specjalistycznym wsparciu sektora publicznego i prywatnego w rozwoju. Współpracując z klientami kładziemy szczególny nacisk na realne korzyści dla lokalnych społeczności. Gwarancją sukcesu jest specjalistyczna wiedza naszych ekspertów oparta na wieloletnim doświadczeniu i ciągłym doszkalananiu.

Manager projektu: Celestyna Miłoś

Dane pierwotne wykorzystane w opracowaniu są aktualne na dzień: 01.07.2025

Nota prawna

Niniejszy dokument został opracowany przez ekspertów firmy Boundless Development z zachowaniem należytej staranności. Autorzy dokumentu posiadają rozległe doświadczenie w dziedzinach, których dotyczy zakres merytoryczny analiz i rekomendacji, a w procesie jego opracowania zostały wykorzystane możliwie najbardziej adekwatne, wiarygodne i aktualne dane. Jednocześnie należy zastrzec, iż firma Boundless Development nie ponosi odpowiedzialności za skutki decyzji gospodarczych podjętych w związku z wykorzystaniem treści niniejszego dokumentu. Ze względu na wysoki poziom złożoności procesów gospodarczych treść raportu nie może stanowić samodzielnej podstawy do podejmowania jakichkolwiek decyzji gospodarczych.

BOUNDLESS DEVELOPMENT

NIP: 9492251131 | REGON: 520353368

biuro@boundlessdev.eu | www.boundlessdev.eu

Spis treści

Nota prawna	2
Podstawowe informacje	4
Prace nad dokumentem	5
Badanie ankietowe	6
Diagnoza	7
Badanie desk-research	7
Aspekt demograficzny	7
Zasoby instytucjonalne	8
Aspekt pomocy społecznej	10
Badanie ankietowe	12
Perspektywa rozwoju społecznego powiatu	25
Analiza SWOT i PEST	25
Główne problemy społeczne i kierunki ich rozwiązywania	29
Normy europejskiej karty społecznej	30
Strategia działań	31
Założenia Strategii	32
Wizja i misja	32
Cele strategiczne i operacyjne	33
Plan działań, wskaźniki i finansowanie	35
Spis tabel wykresów i rysunków	41
Źródła danych	41

Podstawowe informacje

Działalność pomocy społecznej reguluje szereg aktów prawnych. Najważniejszy z nich to Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, 858, 1572), która określa zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń oraz zasady i tryb ich udzielania, organizację pomocy społecznej oraz zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej. Ustawa definiuje pomoc społeczną określeniem „*instytucja polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości*”¹. Według zapisów pomoc społeczna ma wspierać osoby i rodziny, aby mogły zaspokajać swoje niezbędne potrzeby i żyć w warunkach odpowiadających godności człowieka. Główne powody udzielania pomocy osobom i rodzinom w ramach pomocy społecznej, które zostały wykazane w ustawie, to: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm, narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe lub ekologiczne.

Wskazana ustawa jest aktem prawnym który zobowiązuje powiaty do opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (SRPS). Ich zakres został określony w Rozdziale 2. Art. 16b. jako:

- diagnoza sytuacji społecznej;
- prognoza zmian w zakresie objętym strategią;
- określenie:
 - celów strategicznych projektowanych zmian,
 - kierunków niezbędnych działań,
 - sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - wskaźników realizacji działań.

Konkretne aspekty pomocy społecznej, w szczególności kryteria, progi czy warunki realizacji określonych zadań i świadczeń pomocy społecznej, regulowane są w szeregu rozporządzeń, wśród których wymienić można m.in.:

- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 października 2005 r. w sprawie progu interwencji socjalnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 211, Poz. 1762);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (Dz. U. z 2013 r. poz. 871);

¹ Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, „Ustawa z dn. 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, 858, 1572)

- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni (Dz. U. z 2018 r. poz. 896);
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 816);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2355);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2012 r. w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny (Dz. U. z 2024 r. poz. 21)².

Prace nad dokumentem

Prace nad Strategią podzielono na dwa etapy:

- realizacji prac analityczno-diagnostycznych,
- opracowanie części strategicznej.

Prace analityczno-diagnostyczne koncentrowały się na sporządzeniu diagnozy problemów społecznych i określeniu stanu pomocy społecznej w powiecie. W toku prac wykorzystano szereg różnego rodzaju danych statystycznych obrazujących kondycję jednostki. Statystyki te zaprezentowano w ujęciu dynamicznym, tj. przedstawiającym zmiany i trendy w ostatnich latach. Źródła danych wykorzystane przy realizacji części analityczno-diagnostycznej dokumentu obejmowały:

- statystyki publiczne dostarczające informacji na temat stanu różnorodnych aspektów życia społecznego w powiecie,
- statystyki z zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie,
- wyniki badania ankietowego.

W celu zapewnienia najwyższej jakości badania oraz ograniczenia szans wystąpienia błędu ludzkiego wszelkie działania w ramach planowanej realizacji związane z badaniem i analizą zostały wykonane z zastosowaniem metody triangulacji. Jest ona powszechnie wykorzystywana w badaniach społecznych³. W realizacji zostały wykorzystane jej następujące rodzaje:

- Triangulacja danych/źródeł, tj. wykorzystanie w jednym badaniu kilku różnych źródeł danych i informacji - w badaniu użyte zostały zarówno źródła obiektywne, szeroko i niezależnie opisujące dane zjawisko (na przykład statystyki publiczne), jak i źródła cechujące się większą subiektywnością i bardziej bezpośrednim podejściem do zagadnienia (np. informacje jakościowe z literatury tematycznej).

² Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, <https://www.gov.pl/web/rodzina/akty>, dostęp z dnia: 24.09.2024

³ I. Rzesutek, „Triangulacja w badaniach społecznych”, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2018

- Triangulacja perspektyw badawczych - przeprowadzenie działań analitycznych i wnioskowania przez więcej niż jednego eksperta oraz poprzez zastosowanie kilku technik badawczych obejmujących m.in.: analizę desk-research i ankietowanie.

Zastosowanie powyższych metod triangulacji pozwoliło na wychwycenie ewentualnych błędów ludzkich, wykorzystanie umiejętności i wiedzy osób o różnym doświadczeniu oraz eliminację ryzyka subiektywizmu.

Realizując zadanie przygotowania i przeprowadzenia diagnozy określony został cel główny i cele szczegółowe. Celem głównym przeprowadzanej diagnozy jest:

- poznanie sytuacji lokalnej społeczności i ich potrzeb.

Cel główny zostanie zrealizowany poprzez osiągnięcie następujących celów szczegółowych:

- poznanie statusu lokalnej społeczności,
- określenie występujących problemów społecznych w powiecie i ich skali,
- określenie warunków życia w powiecie.

Badanie ankietowe

Badanie zostało przeprowadzone techniką CAWI (Computer Assisted Personal Interview) określoną przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie. Wykorzystanym narzędziem badawczym była ankieta licząca łącznie 23 pytania zamknięte, otwarte i półotwarte, przy czym miały one charakter jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru. W ankiecie wszystkie pytania miały charakter obligatoryjny, a dla przejrzystości wobec respondentów pogrupowano je na cztery sekcje:

- metryczka,
- warunki życia, poziom bezpieczeństwa i problemy społeczne w powiecie,
- problemy poszczególnych grup społecznych,
- sposoby rozwiązywania problemów społecznych.

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w dniach 4.07-18.07.2025 r. na reprezentatywnej próbie, co oznacza, że jej cechy odzwierciedlają strukturę grona mieszkańców. Pozwala to na wykorzystanie wyników badania do wnioskowania dla całej populacji. Próba została wybrana z zastosowaniem zasady losowego doboru (probabilistycznego), gdzie dobór respondentów zgodnie z teorią klasycznego wnioskowania statystycznego jest podstawową zasadą doboru próby pozwalającą na stosowanie rachunku prawdopodobieństwa⁴. Technika doboru próby miała charakter przypadkowy polegający na losowym doborze elementów do próby, gdyż znalazły się one w odpowiednim czasie w odpowiednim miejscu⁵. W celu osiągnięcia reprezentatywności dokonano oszacowania liczby mieszkańców, tj. osób w wieku powyżej 18 lat mieszkających w powiecie. Zgodnie z danymi

⁴ M. Szreder, „Losowe i nielosowe próby w badaniach statystycznych”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010

⁵ A. Miszczak, J. Walasek, „Techniki wyboru próby badawczej”, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa, 2013

statystycznymi GUS na koniec 2024 r. powiat liczył 133 097 mieszkańców, z czego 64 296 to mężczyźni, a 68 801 to kobiety. Na tej podstawie wielkość próby została określona na $n=383$. przy założeniu wytycznych najczęściej stosowanych w badaniach społecznych: poziomu ufności $p=0,95$ (95%), poziomu istotności $\alpha=0,05$ (5%) i błędzie maksymalnym $e=5\%$.

Diagnoza

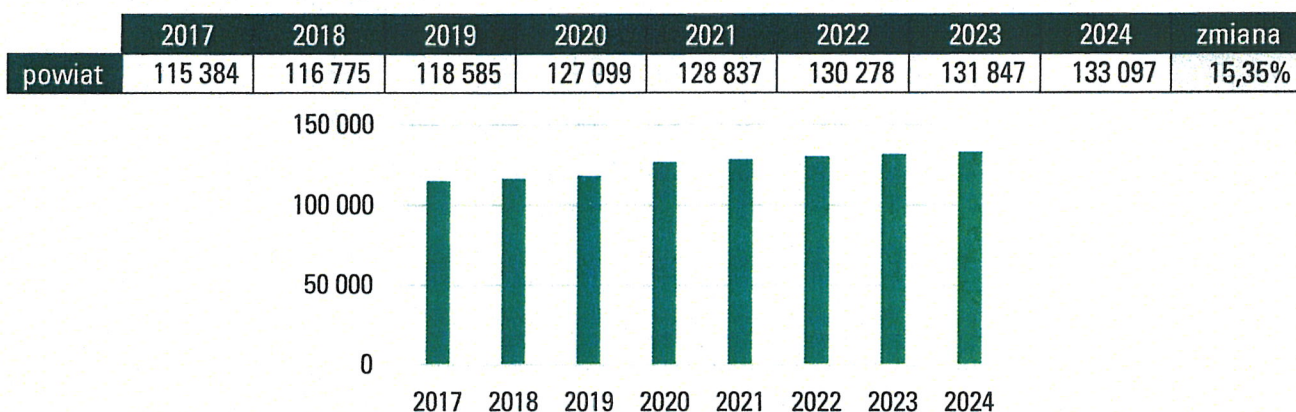
Badanie desk-research

W niniejszym rozdziale zostały przedstawione wyniki z badania danych zastanych. Ich zaprezentowanie ma formę tabelaryczną i graficzną. W analizie dokonano podziału na aspekty: społeczno-demograficzny, gospodarki i rynku pracy, edukacji i kultury, ochrony zdrowia, mieszkalnictwa i pomocy społecznej.

Aspekt demograficzny

Poniżej zostały przedstawione wyniki z badania danych zastanych. Ich zaprezentowanie ma formę tabelaryczną i graficzną.

Tabela 1. Liczba ludności ogółem

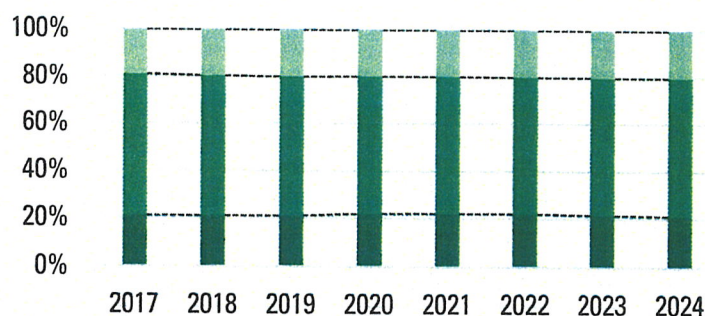

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba ludności w powiecie uległa zwiększeniu, co jest zmianą odmienną niż na poziomie kraju. Trend ten wynika z bliskości miasta stołecznego, a wzrost liczby mieszkańców jest uwarunkowany przede wszystkim migracją. Sama liczba urodzeń w powiecie wykazuje trend spadkowy. Dane wskazują na możliwy wzrost problemów społecznych (w ujęciu nominalnym) i rosnącego zapotrzebowania na walkę z nimi.

Tabela 2. Struktura wieku ludności z podziałem na przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	zmiana
przedprodukcyjny	24 286	24 649	25 021	27 871	28 464	28 646	28 471	28 221	16,20%
produkcyjny	69 089	69 263	69 860	74 177	74 950	75 640	76 854	78 129	13,08%
poprodukcyjny	22 009	22 863	23 704	25 051	25 423	25 992	26 522	26 747	21,53%

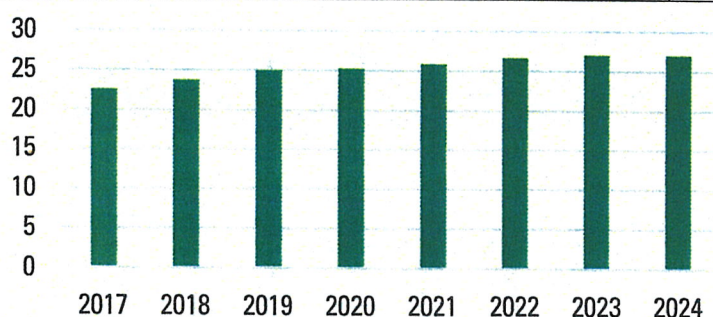

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Struktura ludności w powiecie uległa niewielkim zmianom. Zwiększył się udział osób w każdej kategorii. Największy wzrost odnotowano w przypadku osób w wieku poprodukcyjnym (wartość procentowa) i produkcyjnym (wartość nominalna). Dane wskazują na szybko rosnącą grupę społeczną osób starszych, co wskazuje na zwiększenie zapotrzebowania na usługi społeczne dla tej grupy w najbliższych latach.

Tabela 3. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	zmiana
powiat	22,6	23,8	25,0	25,3	25,9	26,7	27,1	27,1	19,91%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi potwierdza dane dotyczące starzejącego się społeczeństwa w powiecie. Dynamika zmian poza rokiem 2024 utrzymuje się na podobnym poziomie.

Zasoby instytucjonalne

Na terenie powiatu funkcjonuje wiele podmiotów realizujących usługi społeczne lub wspierające je w sposób nieformalny. Stanowią one zarówno jednostki samorządu (jednostki organizacyjne powiatu), jak i niezależne organizacje (NGO, osoby fizyczne i prawne, a w tym spółki niedziałające

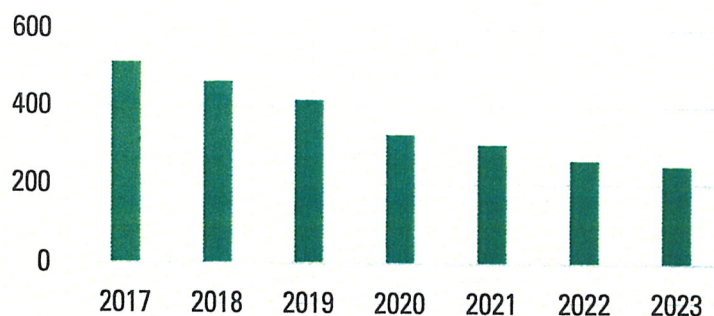
w celu osiągnięcia zysku i przeznaczające dochód na realizację celów statutowych). Podmiotami działającymi w powiecie są⁶:

- Starostwo Powiatowe w Legionowie – szeroko pojęte usługi społeczne,
- przedszkola – usługi opiekuńcze i wychowawcze, edukacyjne,
- szkoły podstawowe – usługi wychowawcze, edukacyjne,
- Powiatowe Centrum Integracji Społecznej – szeroko pojęte usługi społeczne,
- Powiatowa Instytucja Kultury – usługi z zakresu kultury / czasu wolnego,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – szeroko pojęte usługi społeczne,
- Dom Pomocy Społecznej "Kombatant" – szeroko pojęte usługi społeczne,
- Powiatowy Urząd Pracy – usługi z zakresu wparcia na rynku pracy,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej – usługi z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- Komenda Powiatowa Policji w Legionowie – usługi z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- Zespół Opieki Zdrowotnej "Legionowo" Sp. z o. o. – usługi z zakresu zdrowia,
- NGO – zróżnicowane usług z wielu obszarów takich jak kultura / czas wolny, sport/rekreacja, wsparcie rodzin oraz dzieci i młodzieży, wsparcia najbardziej potrzebujących grup społecznych⁷:

- Aktywni Seniorzy ZŁOTE LIŚCIE,
- Artbale Stowarzyszenie Rozwoju Edukacji Kulturalnej i Sztuki,
- Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej,
- Chorągiew Stołeczna Związku Harcerstwa Polskiego Hufiec Legionowo,
- Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Urszulanek N.M.P. z Gandino,
- Fundacja Active Life,
- Fundacja Czas Kultury,
- Fundacja Gwiazdka,
- Fundacja MOVERI,
- Fundacja Pracownia Kompetencji,
- Fundacja Promień Słońca,
- Fundacja Rodzice Szkole,
- Fundacja Tomorrow Offline,
- Fundacja Ucieleśnienie,
- Klub Sportowy Legion Legionowo,
- Klub Sportowy LEGIONOVIA Legionowo,
- Koło Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski przy TPD w Legionowie,

⁶ BIP Powiatu Legionowskiego, <https://bip.powiat-legionowski.pl/index.php?type=4&name=bt28&func=selectsite&value%5B0%5D=mnu5&value%5B1%5D=1>, dostęp z dnia 06.08.2025

⁷ Miasto Legionowo, <https://legionowo.pl/ngo/organizacje-pozarzadowe>, dostęp z dnia 06.08.2025

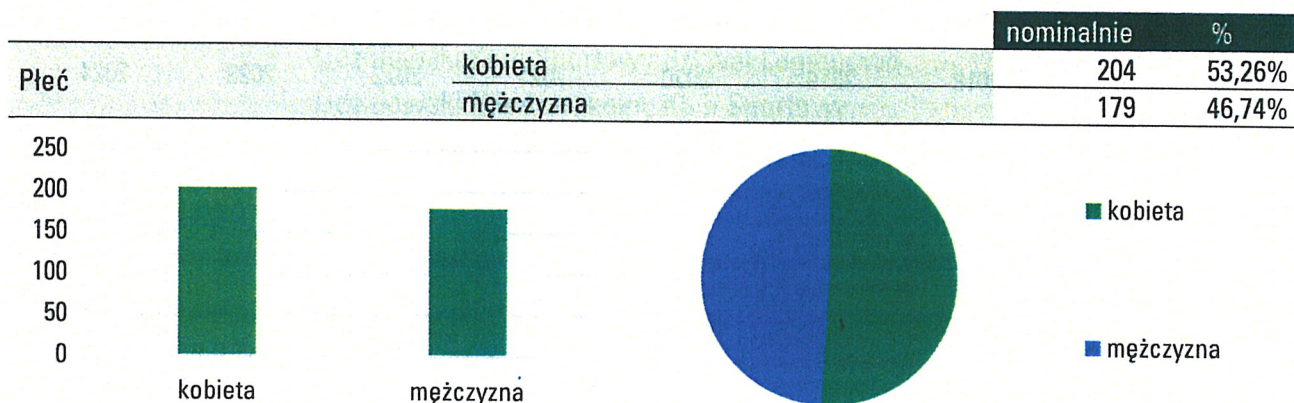

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik w badanym okresie wykazywał trend spadkowy i świadczy o poprawiającej się sytuacji społecznej, przy czym wartość nominalna osób korzystających ze wsparcia wykazywała przeważnie trend wzrostowy. Ponad 99% beneficjentów stanowiły osoby poniżej kryterium dochodowego. Taki sam trend dotyczy również liczby gospodarstw domowych, która w badanym okresie zmniejszyła się o 31,81% do poziomu 1 891 jednostek. Największy spadek dotyczył liczby gospodarstw domowych zamieszkiwanych przez 5 osób i więcej (-59,83%), 2 osoby (-44,61%) i 4 osoby (-41,04%).

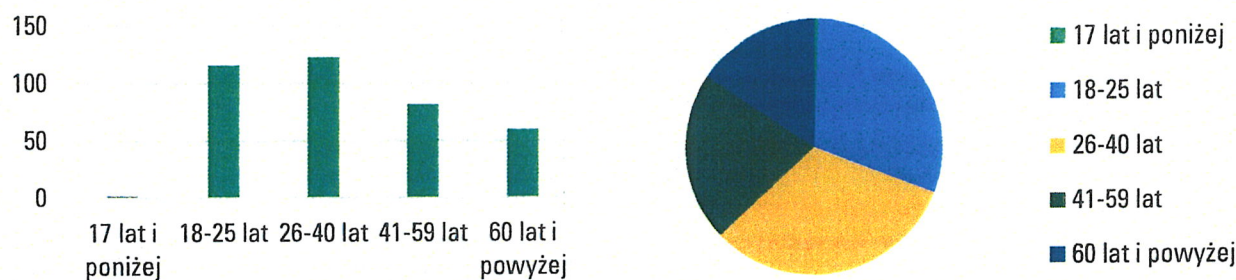
Badanie ankietowe

W niniejszym rozdziale zostały przedstawione wyniki z badania przeprowadzonego wśród mieszkańców. Ich zaprezentowanie ma formę tabelaryczną i graficzną dla każdego z poszczególnych pytań.

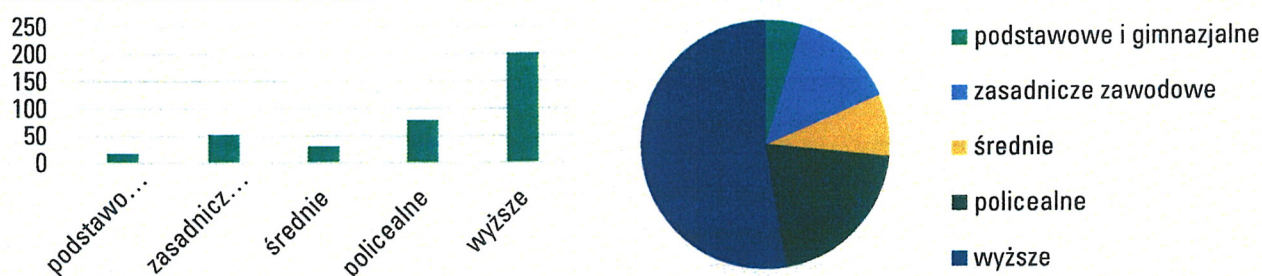
W ankiecie wzięło udział więcej kobiet, co odwzorowuje strukturę mieszkańców powiatu.

		nominalnie	%
Wiek	17 lat i poniżej	2	0,52%
	18-25 lat	116	30,29%
	26-40 lat	123	32,11%
	41-59 lat	82	21,41%
	60 lat i powyżej	60	15,67%

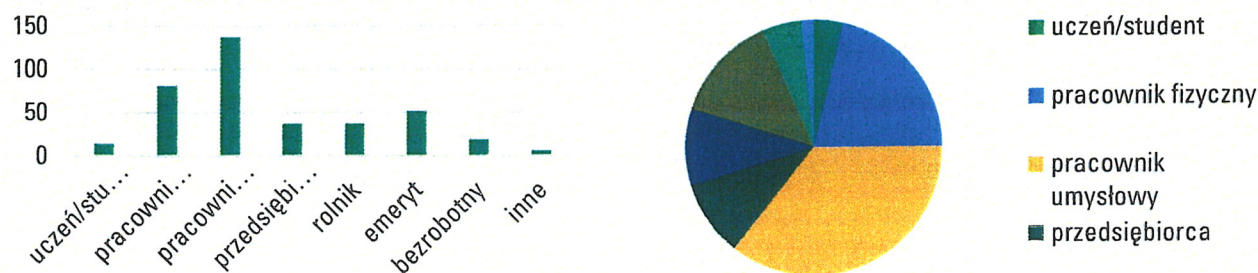
W ankiecie wzięła udział grupa respondentów zdywersyfikowana pod względem wieku. Podział ten odwzorowuje strukturę mieszkańców powiatu.

		nominalnie	%
Wykształcenie	podstawowe i gimnazjalne	18	4,70%
	zasadnicze zawodowe	53	13,84%
	średnie	31	8,09%
	policealne	79	20,63%
	wyższe	202	52,74%

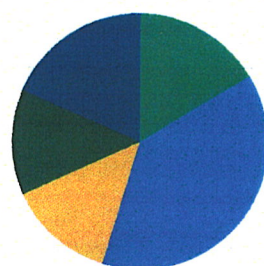
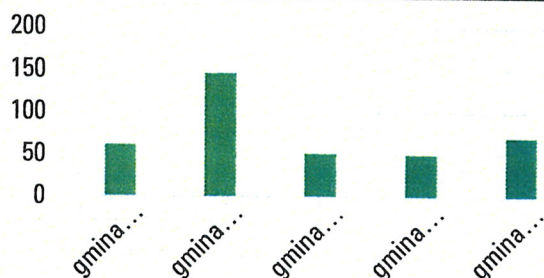
Respondenci byli grupą zróżnicowaną pod względem wykształcenia, co wskazuje na pochodzenie z różnych środowisk. Największą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe.

		nominalnie	%
Status zawodowy	uczeń/student	14	3,66%
	pracownik fizyczny	81	21,15%
	pracownik umysłowy	137	35,77%
	przedsiębiorca	37	9,66%
	rolnik	37	9,66%
	emeryt	52	13,58%
	bezrobotny	19	4,96%
	inne	6	1,57%

W odpowiedzi na pytanie uwzględniono główny status zawodowy. Respondenci byli grupą zróżnicowaną w tym wymiarze, co wskazuje na pochodzenie z różnych środowisk. Największą grupę stanowiły osoby pracujące umysłowo.

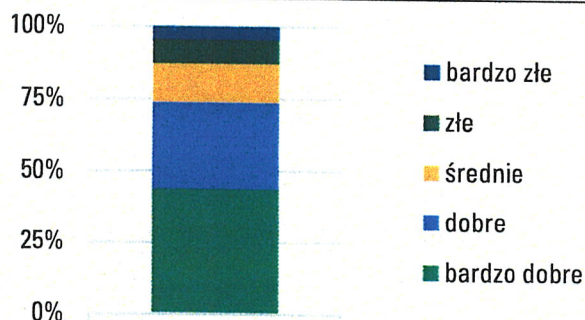
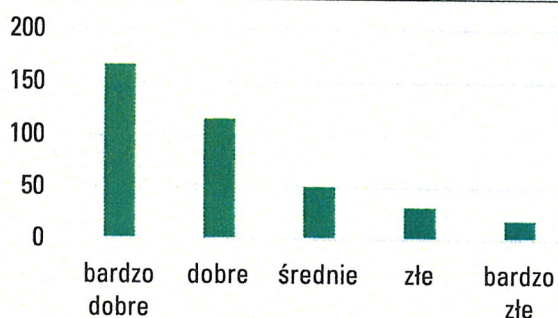
		nominalnie	%
Miejscowość zamieszkania na terenie powiatu	gmina Jabłonna	62	16,19%
	gmina Legionowo	147	38,38%
	gmina Nieporęt	52	13,58%
	gmina Serock	51	13,32%
	gmina Wieliszew	71	18,54%

■ gmina Jabłonna
■ gmina Legionowo
■ gmina Nieporęt
■ gmina Serock
■ gmina Wieliszew

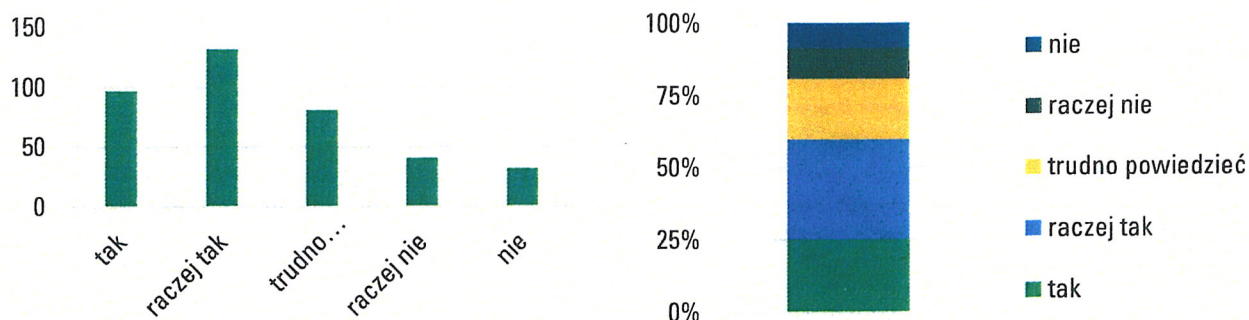
Respondenci byli reprezentantami wszystkich gmin z powiatu. Ponad 1/3 z nich zamieszkuje gminę legionowo. Ze względu na odwzorowanie wśród respondentów struktury mieszkańców powiatu pod względem płci, wieku i miejsca zamieszkania badanie pozwala na wnioskowanie dla obszaru całego powiatu.

		nominalnie	%
1. Jak w Pana/Pani ocenie są aktualne warunki życia mieszkańców powiatu	bardzo dobre	167	43,60%
	dobre	116	30,29%
	średnie	51	13,32%
	złe	31	8,09%
	bardzo złe	18	4,70%

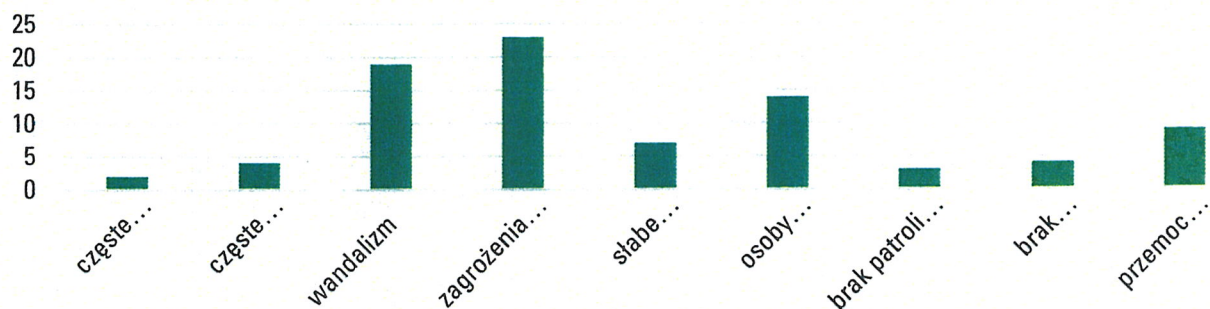
W ocenie mieszkańców warunki życia są przeważnie dobre lub bardzo dobre (prawie ¾ udzielonych odpowiedzi).

		nominalnie	%
2. Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie na terenie powiatu	tak	97	25,33%
	raczej tak	132	34,46%
	trudno powiedzieć	81	21,15%
	raczej nie	41	10,70%
	nie	32	8,36%

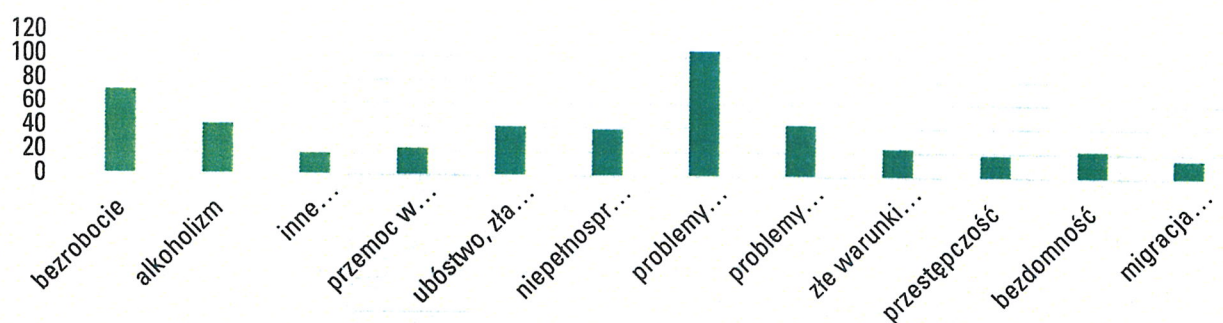
W ocenie mieszkańców warunki bezpieczeństwa są przeważnie dobre lub bardzo dobre (ponad 50% udzielonych odpowiedzi).

		nominalnie	%
3. Jeśli nie, jakie są przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa na terenie powiatu	częste włamania i kradzieże	2	2,35%
	częste napady i rozboje	4	4,71%
	wandalizm	19	22,35%
	zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy)	23	27,06%
	słabe oświetlenie	7	8,24%
	osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych	14	16,47%
	brak patroli policyjnych	3	3,53%
	brak monitoringu wizyjnego	4	4,71%
	przemoc domowa	9	10,59%

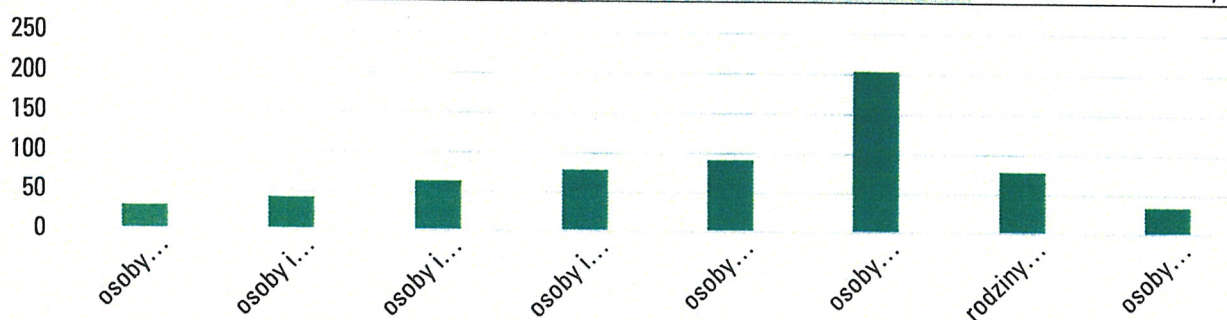
Wśród respondentów, którzy wskazali na brak zadowolenia z warunków życia w powiecie, jako kluczowe powody wykazano: zagrożenia na drodze, wandalizm. Odpowiedzi te zostały wskazane przez nieco poniżej 50% niezadowolonych respondentów.

		nominalnie	%
4. Jakie problemy społeczne uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie powiatu?	bezrobocie	71	15,30%
	alkoholizm	42	9,05%
	inne uzależnienia (np. narkotyki)	18	3,88%
	przemoc w rodzinie	23	4,96%
	ubóstwo, zła sytuacja finansowa rodzin	41	8,84%
	niepełnosprawność i długotrwała choroba	39	8,41%
	problemy osób starszych (izolacja, choroby)	105	22,63%
	problemy opiekuńczo-wychowawcze, w tym rodziny wielodzietne i niepełne	43	9,27%
	złe warunki mieszkaniowe	24	5,17%
	przestępczość	19	4,09%
	bezdomność	23	4,96%
	migracja osób młodych	16	3,45%

Jako kluczowe problemy społeczne powiatu mieszkańcy wykazali: problemy osób starszych, bezrobocie, problemy opiekuńczo-wychowawcze, alkoholizm. Odpowiedzi te zostały wskazane przez ponad 55% respondentów.

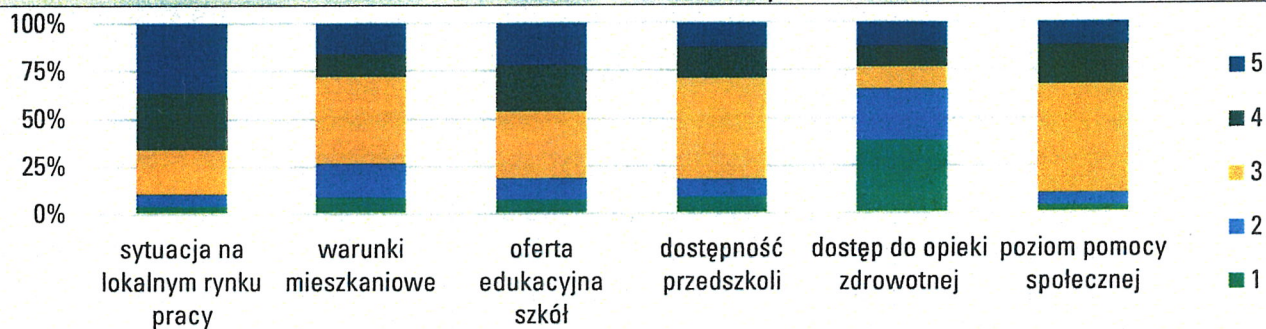
		nominalnie	% wskazań
5. Kto w Pana/Pani opinii jest najbardziej zagrożony wykluczeniem społecznym w powiecie	osoby bezrobotne i ich rodziny	30	7,83%
	osoby i rodziny zmagające się z problemem uzależnień	41	10,70%
	osoby i rodziny zmagające się z przemocą domową	63	16,45%
	osoby i rodziny ubogie, o niskich dochodach	78	20,37%
	osoby niepełnosprawne i długotrwale chore	91	23,76%
	osoby starsze i samotne	204	53,26%
	rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym wielodzietne i niepełne	78	20,37%
	osoby bezdomne	34	8,88%

Według mieszkańców najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są osoby starsze i samotne. Odpowiedź ta została wskazana przez ponad 50% respondentów. Jednocześnie aspekt ten został określony jako kluczowy problem w powiecie.

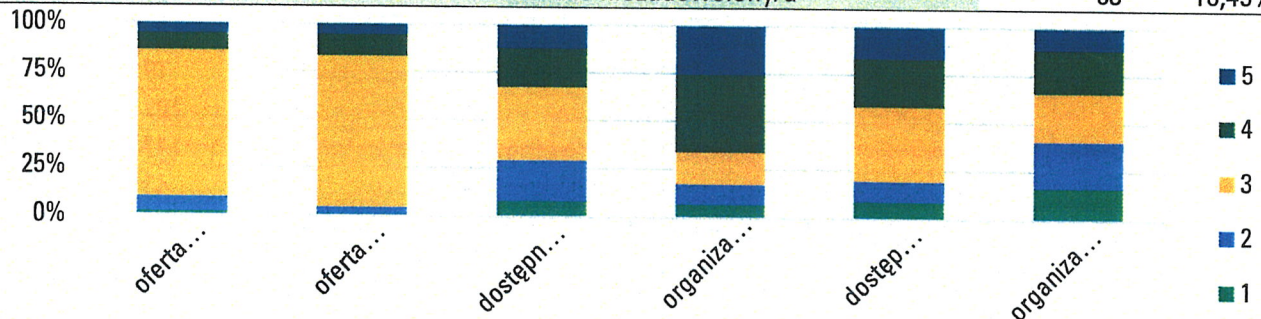
			nominalnie	%
6. W jakim stopniu jest Pan/Pani zadowolony/a z następujących warunków życia w powiecie	sytuacja na lokalnym rynku pracy	5 - bardzo zadowolony/a	138	36,03%
		4 - zadowolony/a	116	30,29%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	89	23,24%
		2 - niezadowolony/a	24	6,27%
		1 - bardzo niezadowolony/a	16	4,18%
	warunki mieszkaniowe	5 - bardzo zadowolony/a	61	15,93%
		4 - zadowolony/a	46	12,01%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	175	45,69%
		2 - niezadowolony/a	67	17,49%
		1 - bardzo niezadowolony/a	34	8,88%
	oferta edukacyjna szkół	5 - bardzo zadowolony/a	84	21,93%
		4 - zadowolony/a	93	24,28%

dostępność przedszkoli	3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	134	34,99%
	2 - niezadowolony/a	43	11,23%
	1 - bardzo niezadowolony/a	29	7,57%
	5 - bardzo zadowolony/a	48	12,53%
	4 - zadowolony/a	63	16,45%
	3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	202	52,74%
	2 - niezadowolony/a	36	9,40%
	1 - bardzo niezadowolony/a	34	8,88%
	5 - bardzo zadowolony/a	47	12,27%
	4 - zadowolony/a	43	11,23%
	3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	43	11,23%
	2 - niezadowolony/a	103	26,89%
	1 - bardzo niezadowolony/a	147	38,38%
	5 - bardzo zadowolony/a	46	20,63%
	4 - zadowolony/a	79	56,92%
poziom pomocy społecznej	3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	218	6,27%
	2 - niezadowolony/a	24	4,18%
	1 - bardzo niezadowolony/a	16	36,03%

			nominalnie	%
6. W jakim stopniu jest Pan/Pani zadowolony/a z następujących warunków życia w powiecie	oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych (dostępność rehabilitacji)	5 - bardzo zadowolony/a	20	5,22%
		4 - zadowolony/a	34	8,88%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	292	76,24%
		2 - niezadowolony/a	30	7,83%
		1 - bardzo niezadowolony/a	7	1,83%
	oferta pomocy dla osób uzależnionych (terapia, konsultacje)	5 - bardzo zadowolony/a	21	5,48%
		4 - zadowolony/a	43	11,23%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	302	78,85%
		2 - niezadowolony/a	14	3,66%
		1 - bardzo niezadowolony/a	3	0,78%
	dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego	5 - bardzo zadowolony/a	47	12,27%
		4 - zadowolony/a	78	20,37%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	146	38,12%
		2 - niezadowolony/a	81	21,15%
		1 - bardzo niezadowolony/a	31	8,09%
	organizacja czasu wolnego (kluby sportowe, koła zainteresowań)	5 - bardzo zadowolony/a	97	25,33%
		4 - zadowolony/a	156	40,73%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	63	16,45%
		2 - niezadowolony/a	41	10,70%
		1 - bardzo niezadowolony/a	26	6,79%
5 - bardzo zadowolony/a		63	16,45%	

dostęp do oferty kulturalnej (koncerty, wystawy, biblioteka)	4 - zadowolony/a	97	25,33%
	3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	148	38,64%
	2 - niezadowolony/a	41	10,70%
	1 - bardzo niezadowolony/a	34	8,88%
organizacja imprez kulturalnych na terenie powiatu	5 - bardzo zadowolony/a	44	11,49%
	4 - zadowolony/a	86	22,45%
	3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	97	25,33%
	2 - niezadowolony/a	93	24,28%
	1 - bardzo niezadowolony/a	63	16,45%

		nominalnie	%
6. W jakim stopniu jest Pan/Pani zadowolony/a z następujących warunków życia w powiecie	bezpieczeństwo publiczne	5 - bardzo zadowolony/a	20 5,22%
		4 - zadowolony/a	34 8,88%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	292 76,24%
		2 - niezadowolony/a	30 7,83%
		1 - bardzo niezadowolony/a	7 1,83%
	dostęp do internetu	5 - bardzo zadowolony/a	21 5,48%
		4 - zadowolony/a	43 11,23%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	302 78,85%
		2 - niezadowolony/a	14 3,66%
		1 - bardzo niezadowolony/a	3 0,78%
	stan środowiska naturalnego	5 - bardzo zadowolony/a	47 12,27%
		4 - zadowolony/a	78 20,37%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	146 38,12%
		2 - niezadowolony/a	81 21,15%
		1 - bardzo niezadowolony/a	31 8,09%
	udział mieszkańców w życiu publicznym i społecznym	5 - bardzo zadowolony/a	97 25,33%
		4 - zadowolony/a	156 40,73%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	63 16,45%
		2 - niezadowolony/a	41 10,70%
		1 - bardzo niezadowolony/a	26 6,79%
	działalność pomocy społecznej	5 - bardzo zadowolony/a	63 16,45%
		4 - zadowolony/a	97 25,33%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	148 38,64%
		2 - niezadowolony/a	41 10,70%
		1 - bardzo niezadowolony/a	34 8,88%
	kompetencje kadr pomocy społecznej	5 - bardzo zadowolony/a	44 11,49%
		4 - zadowolony/a	86 22,45%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	97 25,33%
		2 - niezadowolony/a	93 24,28%
		1 - bardzo niezadowolony/a	63 16,45%

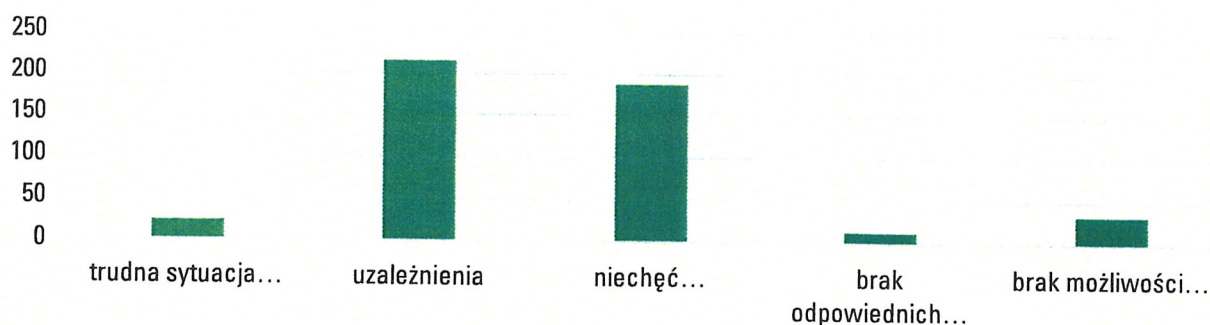

Mieszkańcy dokonali oceny szerokiego zakresu aspektów. W celu ich porównania dokonano przedstawionego poniżej zbiorczego zestawienia pod względem przeciętnej oceny.

ocena aspektów	
bardzo dobra	-
dobra	- sytuacja na lokalnym rynku pracy - organizacja czasu wolnego - udział mieszkańców w życiu publicznym i społecznym
przeciętna	- oferta edukacyjna szkół - działalność pomocy społecznej - poziom pomocy społecznej - kompetencje kadr pomocy społecznej - dostęp do oferty kulturalnej - dostęp do internetu - stan środowiska naturalnego - organizacja imprez kulturalnych na terenie powiatu - dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego - bezpieczeństwo publiczne - dostępność przedszkoli - warunki mieszkaniowe - oferta pomocy dla osób uzależnionych - oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych
zła	dostęp do opieki zdrowotnej
bardzo zła	-

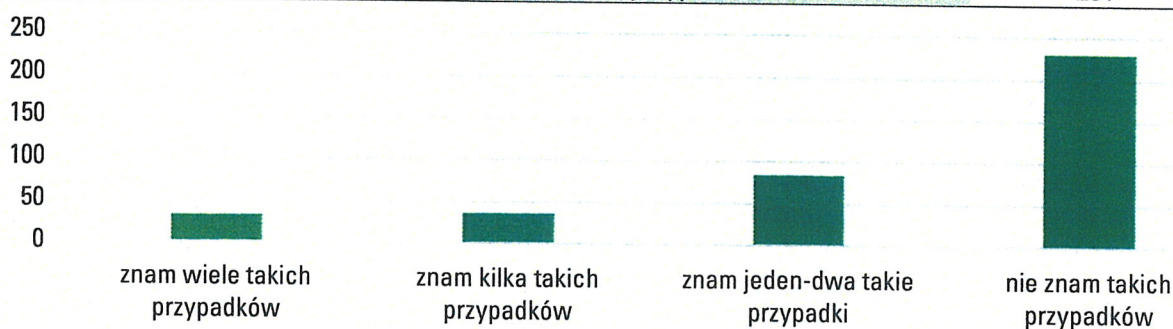
Na podstawie zestawienia można wnioskować, że ocena badanych aspektów jest przeważnie przeciętna. Żaden z aspektów nie został oceniony przeważnie bardzo dobrze lub bardzo źle. Na szczególną uwagę w zakresie poprawy zasługują najgorzej oceniane kwestie związane z opieką zdrowotną.

		nominalnie	%
7. Jakie są według Pana/Pani główne powody bezrobocia w powiecie	trudna sytuacja na lokalnym rynku pracy, brak ofert pracy	23	4,84%
	uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	216	45,47%
	niechęć do podjęcia pracy	189	39,79%
	brak odpowiednich kwalifikacji do potrzeb lokalnego rynku pracy	13	2,74%
	brak możliwości podjęcia pracy ze względu na konieczność opieki nad dziećmi lub osobami zależnymi (niepełnosprawni, starsi)	34	7,16%

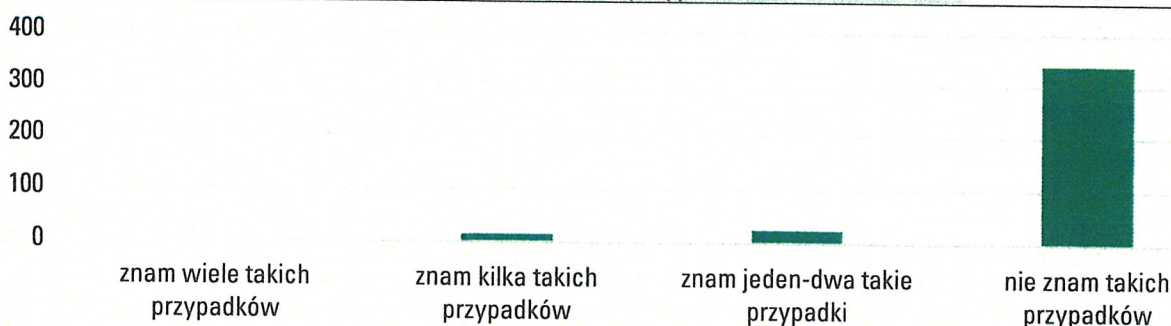
Respondenci jako wiodący powód bezrobocia wskazali uzależnienia i niechęć do podjęcia pracy. Odpowiedź ta została wskazana przez ponad 80% respondentów.

		nominalnie	%
8. Jaka jest w Pana/Pani ocenie skala problemu alkoholizmu w powiecie	znam wiele takich przypadków	32	8,36%
	znam kilka takich przypadków	36	9,40%
	znam jeden-dwa takie przypadki	84	21,93%
	nie znam takich przypadków	231	60,31%

Zgodnie z obserwacjami mieszkańców problem alkoholizmu w powiecie jest umiarkowany (pytanie nr 4), ale nie ma bardzo dużej skali. Problem został dostrzeżony przez ponad 40% osób.

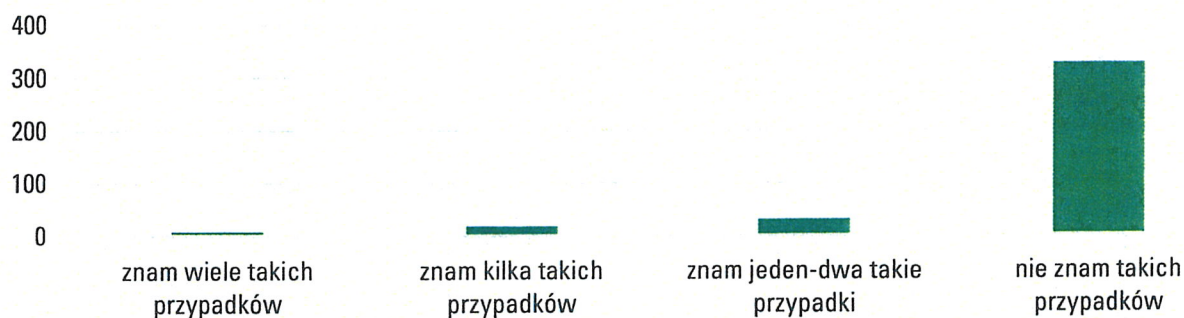
		nominalnie	%
9. Jaka jest w Pana/Pani ocenie skala problemu innych uzależnień (np. narkotyki) w powiecie	znam wiele takich przypadków	3	0,78%
	znam kilka takich przypadków	15	3,92%
	znam jeden-dwa takie przypadki	24	6,27%
	nie znam takich przypadków	341	89,03%

Zgodnie z obserwacjami mieszkańców problem uzależnień innych niż od alkoholu nie jest znaczący (pytanie nr 4). Został dostrzeżony przez nieco ponad 10% osób.

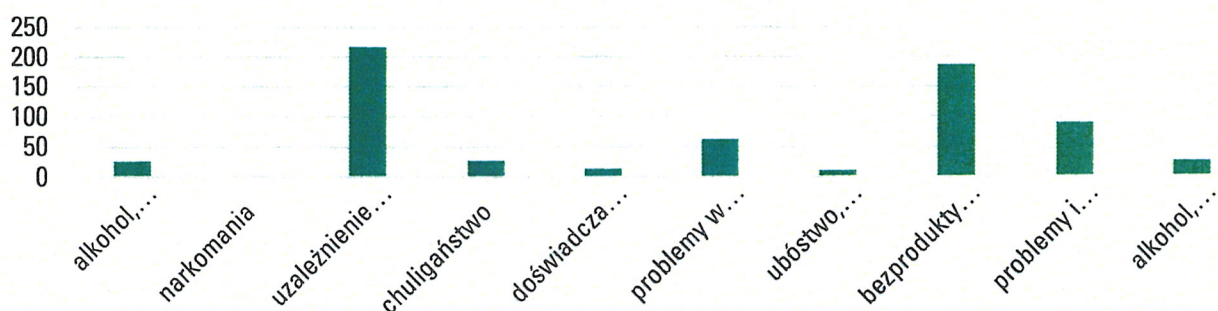
		nominalnie	%
	znam wiele takich przypadków	7	1,83%
	znam kilka takich przypadków	18	4,70%

10. Jaka jest w Pana/Pani ocenie skala problemu przemocy domowej w powiecie	znam jeden-dwa takie przypadki	31	8,09%
	nie znam takich przypadków	327	85,38%

Zgodnie z obserwacjami mieszkańców problem przemocy domowej nie ma dużej skali (pytanie nr 4). Został dostrzeżony przez niecałe 25% osób. Należy wskazać, że problem przemocy domowej jest jednak często niedostrzegany przez otoczenie, przez co rzeczywista skala zjawiska może być większa. Jednocześnie należy wskazać, że podczas ankietowania nie dokonano zdefiniowania przemocy domowej, stąd zjawisko to należy ujmować szeroko.

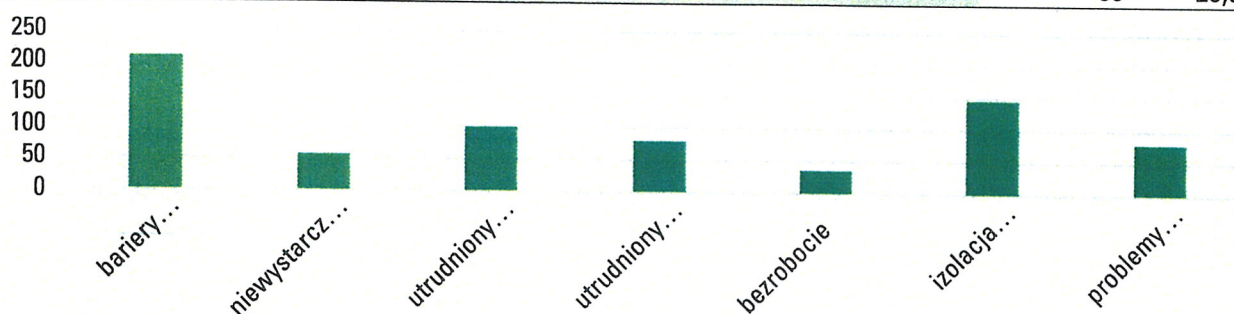
		nominalnie	%
11. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży są najczęstsze w powiecie	alkohol, papierosy	26	4,08%
	narkomania	3	0,47%
	uzależnienie od komputera, internetu	217	34,07%
	chuligaństwo	27	4,24%
	doświadczenie przemocy w rodzinie	14	2,20%
	problemy w nauce	63	9,89%
	ubóstwo, niedożywienie	11	1,73%
	bezpłodny spędzanie czasu	187	29,36%
	problemy i zaburzenia psychiczne, depresja	89	13,97%
	alkohol, papierosy	26	4,08%

Zgodnie z obserwacjami mieszkańców najczęstszymi negatywnymi zjawiskami pośród dzieci i młodzieży jest uzależnienie od komputera/internetu oraz bezproduktywne spędzanie czasu.

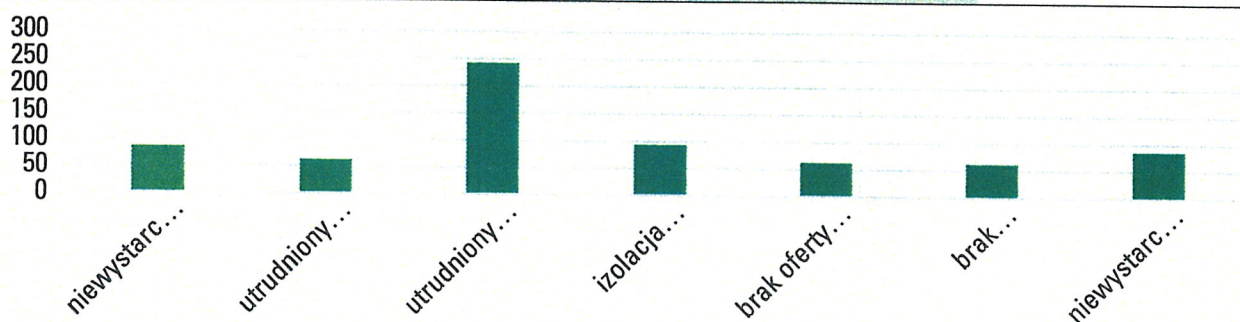
		nominalnie	% wskazań
12. Z jakimi według Pana/Pani barierami spotykają się najczęściej osoby z niepełnosprawnościami	bariery architektoniczne	210	54,83%
	niewystarczające środki finansowe na życie i leczenie	57	14,88%
	utrudniony dostęp do usług opiekuńczych	101	26,37%
	utrudniony dostęp do lekarzy, pielęgniarek, placówek rehabilitacyjnych	80	20,89%
	bezrobocie	37	9,66%

mi i długotrwale chore w powiecie	izolacja społeczna	148	38,64%
	problemy psychiczne	80	20,89%

Jako najczęściej spotykane bariery dla osób z niepełnosprawnościami wskazano bariery architektoniczne. Wskazania tej odpowiedzi dokonało ponad 50% osób (pytanie miało możliwość wielokrotnych odpowiedzi). Jednocześnie można zauważyć stosunkowo duże znaczenie izolacji społecznej.

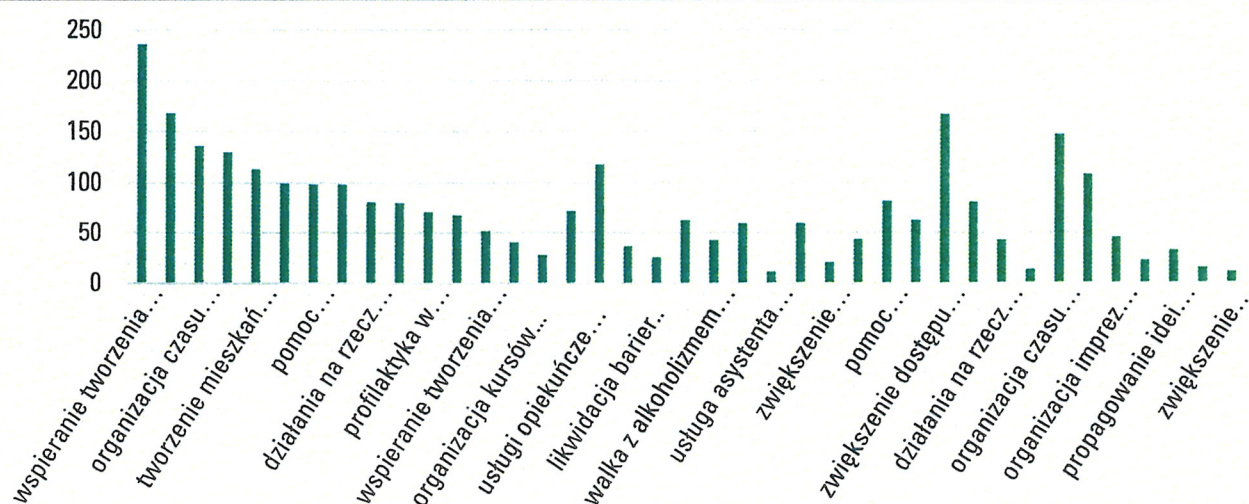
		nominalnie	% wskazań
13. Z jakimi według Pana/Pani barierami spotykają się najczęściej osoby starsze i samotne w powiecie	niewystarczające środki finansowe na życie i leczenie	87	22,72%
	utrudniony dostęp do usług opiekuńczych	63	16,45%
	utrudniony dostęp do lekarzy, pielęgniarek, placówek rehabilitacyjnych	243	63,45%
	izolacja społeczna, samotność	95	24,80%
	brak oferty spędzania czasu wolnego	64	16,71%
	brak wsparcia ze strony rodziny	63	16,45%
	niewystarczające środki finansowe na życie i leczenie	87	22,72%

Jako najczęściej spotykane bariery dla osób starszych i samotnych wskazano utrudniony dostęp do lekarzy, pielęgniarek, placówek rehabilitacyjnych. Wskazań tej odpowiedzi udzieliło ponad 60% osób (pytanie miało możliwość wielokrotnych odpowiedzi).

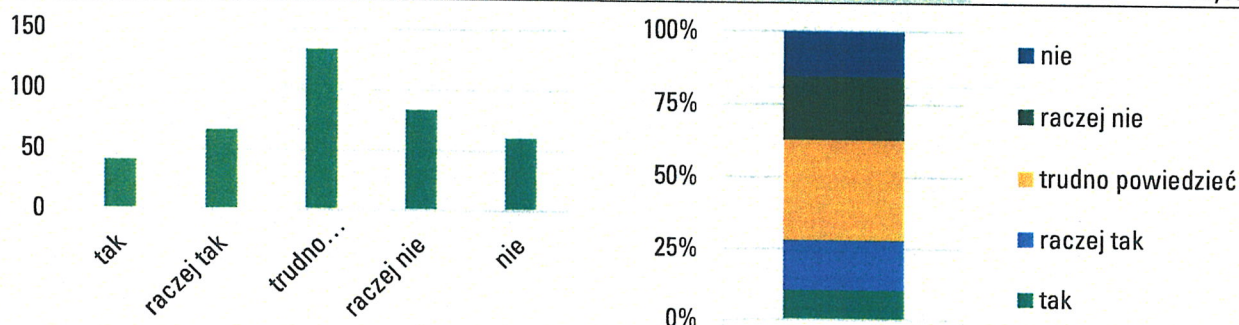
		nominalnie	% wskazań
14. Co Pana/Pani zdaniem należy zrobić by przeciwdziałać negatywnym zjawiskom na terenie powiatu	wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy	52	13,58%
	usługi pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego	41	10,70%
	organizacja kursów i szkoleń pod kątem dostosowywania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy	28	7,31%
	tworzenie mieszkań komunalnych i socjalnych	72	18,80%
	usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych	118	30,81%
	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych (np. rehabilitacja)	37	9,66%

likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych	26	6,79%
wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: poradnictwo i działania interwencyjne	63	16,45%
walka z alkoholizmem i narkomanią – poradnictwo i działania interwencyjne	43	11,23%
profilaktyka w zakresie uzależnień skierowana do dzieci i młodzieży	60	15,67%
usługa asystenta rodzin dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	12	3,13%
zwiększenie pomocy materialnej dla uczniów	60	15,67%
zwiększenie dostępności przedszkoli i żłobków	21	5,48%
zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach	44	11,49%
pomoc psychologiczna dla mieszkańców	82	21,41%
pomoc prawna dla mieszkańców	63	16,45%
zwiększenie dostępu do usług opieki zdrowotnej	167	43,60%
prowadzenie profilaktycznych programów zdrowotnych	81	21,15%
działania na rzecz zwiększania bezpieczeństwa na terenie powiatu (monitoring, fotoradary, zwiększenie patroli policji itp.)	43	11,23%
podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom	14	3,66%
organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	147	38,38%
organizacja czasu wolnego dla osób starszych i samotnych (Klub Seniora itp.)	108	28,20%
organizacja imprez wspomagających aktywizację społeczną	46	12,01%
wsparcie inicjatyw obywatelskich (fundacji, stowarzyszeń)	23	6,01%
propagowanie idei wolontariatu i tworzenie warunków do jego działania, organizacja wolontariatu, pomocy sąsiedzkiej	33	8,62%
zwiększanie kompetencji kadr pomocy społecznej	16	4,18%
zwiększenie wielkości kadry pomocy społecznej	12	3,13%

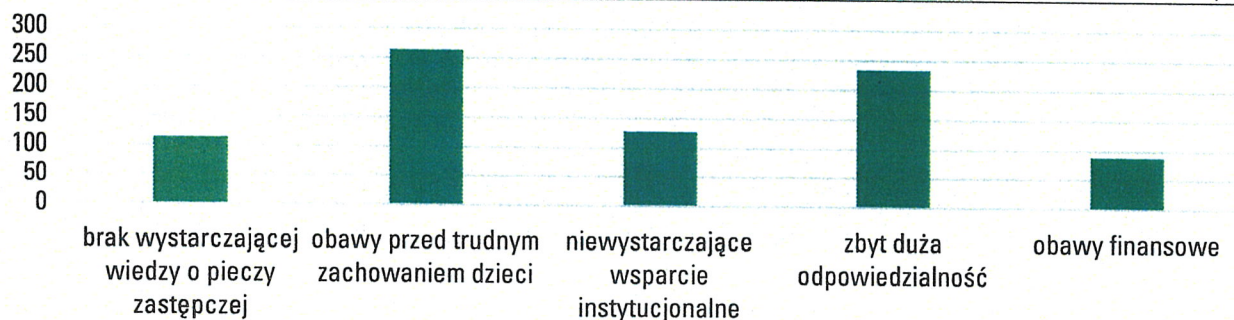
Respondenci określając sposoby przeciwdziałania negatywnym zjawiskom w powiecie udzielili wiele wskazań. Na tej podstawie można określić wiodące obszary, w których mieszkańcy oczekują zmian. Stanowi je: ochrona zdrowia, pomoc osobom starszym, organizacja czasu wolnego.

		nominalnie	%
15. Czy wie Pan/Pani, czym jest piecza zastępcza i w jaki sposób funkcjonuje	tak	41	10,70%
	raczej tak	66	17,23%
	trudno powiedzieć	133	34,73%
	raczej nie	83	21,67%
	nie	60	15,67%

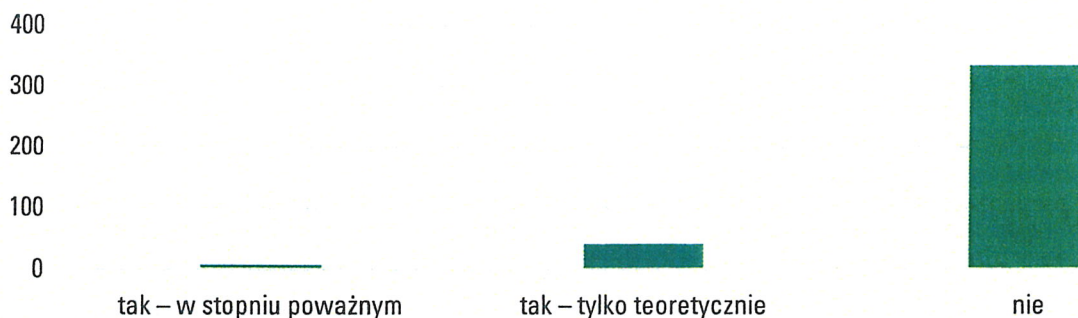
Wiedza mieszkańców o pieczy zastępczej jest przeciętna. Nieco ponad 1/3 mieszkańców posiada w tym zakresie małą wiedzę lub jej brak.

		nominalnie	% wskazań
16. Jak, Pana/Pani zdaniem, są największe bariery w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej	brak wystarczającej wiedzy o pieczy zastępczej	114	29,77%
	obawy przed trudnym zachowaniem dzieci	263	68,67%
	niewystarczające wsparcie instytucjonalne	127	33,16%
	zbyt duża odpowiedzialność	234	61,10%
	obawy finansowe	89	23,24%

W ocenie mieszkańców największe bariery w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej stanowią obawy przed trudnym zachowaniem dzieci oraz zbyt duża odpowiedzialność. Wskazania tej odpowiedzi dokonało ponad 50% osób (pytanie miało możliwość wielokrotnych odpowiedzi).

		nominalnie	%
17. Czy kiedykolwiek rozważał/a Pan/Pani możliwość zostania rodziną zastępczą	tak – w stopniu poważnym	7	1,83%
	tak – tylko teoretycznie	41	10,70%
	nie	335	87,47%

Znaczna większość mieszkańców nigdy nie rozważała możliwości zostania rodziną zastępczą.

Na podstawie przeprowadzonej analizy statystycznej wyników badania nie wykazano szczególnie istotnych korelacji pomiędzy kryteriami metryczkowymi, a udzielanymi odpowiedziami. W szczególności aspekt ten zbadano pod względem zróżnicowania w poszczególnych gminach. Wyniki wykazują, że określone problemy społeczne i proponowane sposoby ich rozwiązania są spójne dla całego powiatu.

Perspektywa rozwoju społecznego powiatu

Analiza SWOT i PEST

Analiza SWOT jest narzędziem wykorzystywanym do podsumowywania informacji pochodzących z badania danego aspektu, a także do określania pozycji strategicznej. SWOT to akronim angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse) i threats (zagrożenia). Metoda dzieli czynniki określające obecną, jak i przyszłą pozycję strategiczną na pozytywne i negatywne oraz wewnętrzne i zewnętrzne. Analiza SWOT podsumowująca analizę desk-research i badanie ankietowe została przedstawiona w tabeli (macierzy).

Tabela 6. Analiza SWOT powiatu, wraz z uwzględnieniem aspektu pomocy społecznej

Szanse	Zagrożenia
Demografia: ▪ Zmiana preferencji mieszkaniowych po pandemii COVID-19 Gospodarka i rynek pracy: ▪ Koniunktura gospodarcza pozytywnie oddziałująca na rynek pracy ▪ Istnienie wielu form wsparcia lokalnego rynku pracy i rozwoju przedsiębiorczości Kultura i edukacja: ▪ Dynamiczny rozwój środowiska kulturowego ▪ Pojawiające się nowe formy wydarzeń kulturowych i społecznych	Demografia: ▪ Powszechne zjawisko starzenia się społeczeństwa Gospodarka i rynek pracy: ▪ Niepewna sytuacja gospodarcza i polityczna na świecie Kultura i edukacja: ▪ Niestabilność działań państwa w zakresie edukacji i systemu oświaty Ochrona zdrowia: ▪ Niestabilność działań państwa w zakresie ochrony zdrowia ▪ Malejący zasób wykwalifikowanej kadry medycznej

▪ Rozwój zasięgu wydarzeń kulturowych i sportowych przez popularyzację transmisji online ▪ Popularyzacja nowych form edukacji, a w tym edukacji pozaformalnej i nieformalnej Mieszkalnictwo i pomoc społeczna: ▪ Istniejące i tworzone programy wsparcia budownictwa niekomercyjnego ▪ Istnienie wielu instytucji ze strony JST i NGO mogących wspierać osoby potrzebujące w sposób komplementarny względem wsparcia na szczeblu samorządowym	▪ Wysoki poziom niedoinwestowania placówek służby zdrowia ▪ Długi czas oczekiwania na pomoc ze strony lekarzy specjalistów ▪ Wysokie koszty leczenia prywatnego Mieszkalnictwo i pomoc społeczna: ▪ Rosnące koszty utrzymania lokali mieszkalnych, a w szczególności opłat za media ▪ Pojawiające się nowe problemy społeczne będące efektem szybkiego tempa życia, cyfryzacji, starzenia się społeczeństwa i globalizacji
Mocne strony	Słabe strony
Demografia: ▪ Rosnąca liczba mieszkańców powiatu Gospodarka i rynek pracy: ▪ Przeważnie dobra ocena mieszkańców w zakresie lokalnego rynku pracy ▪ Bliskość ośrodka stołecznego (szeroki rynek pracy, ośrodek kultury) ▪ Systematyczny spadek poziomu bezrobocia w powiecie, a w tym bezrobocia długotrwałego ▪ Stosunkowo duża liczba podmiotów gospodarczych stanowiąca o przedsiębiorczości mieszkańców Kultura i edukacja: ▪ Dostępność oferty kulturalnej i edukacyjnej miasta stołecznego ▪ Przeważnie dobra ocena mieszkańców w zakresie organizacji czasu wolnego Mieszkalnictwo i pomoc społeczna, warunki życia: ▪ Rozwinięta infrastruktura transportu publicznego, zwłaszcza połączenia z miastem stołecznym ▪ Duży zasób instytucji z obszaru usług społecznych ▪ Systematyczny spadek liczby rodzin w powiecie korzystających z pomocy ▪ Przeważnie dobra ocena mieszkańców w zakresie warunków życia w powiecie ▪ Przeważnie dobra ocena mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa w powiecie	Demografia: ▪ Starzenie się lokalnej społeczności Gospodarka i rynek pracy: ▪ Sypialny charakter względem miasta stołecznego Kultura i edukacja: ▪ Przeważnie przeciętna ocena mieszkańców w zakresie dostępności przedszkoli i oferty edukacyjnej szkół ▪ Przeważnie przeciętna ocena mieszkańców w zakresie dostępności oferty kulturalnej Ochrona zdrowia: ▪ Zmniejszające się dostępność lekarzy ▪ Przeważnie zła ocena mieszkańców w zakresie dostępu do opieki zdrowotnej Mieszkalnictwo i pomoc społeczna, warunki życia: ▪ Występowanie problemów społecznych w powiecie, z których za kluczowe uznano: problemy osób starszych, bezrobocie niewynikające z sytuacji lokalnego rynku pracy ▪ Przeważnie przeciętna ocena mieszkańców wobec kluczowych aspektów życia w powiecie ▪ Powszechnie występujące wśród dzieci i młodzieży problemy: uzależnienie od komputera i internetu, bezproduktywnego spędzania czasu ▪ Powszechnie występujące wobec osób z niepełnosprawnościami i długotrwale chorych problemy: barier architektonicznych, izolacji społecznej ▪ Powszechnie występujące wobec osób starszych i samotnych problemy: utrudnionego dostępu do lekarzy/pielęgniarek / placówek rehabilitacyjnych,

▪ Przeważnie dobra ocena mieszkańców w zakresie społeczeństwa współzycia społecznego ▪ Niewielki problem uzależnień w powiecie ▪ Niewielki problem przemocy domowej w powiecie	izolacji społecznej/samotności, niewystarczających środków na życie i leczenie
--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie: analizy desk-research, wyników badania; Powiat Legionowski, „Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025”; Powiat Legionowski, „Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Legionowskiego”

Analiza SWOT zidentyfikowała najważniejsze czynniki stanowiące mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia. Na tej podstawie opracowano założenia dla części strategicznej. W ujęciu ogólnym należy wskazać, że aspekty ujęte na poziomie powiatu jako słabe strony są charakterystyczne dla powiatów o podobnej charakterystyce społeczno-geograficznej. Niektóre z aspektów z obszaru np. służby zdrowia są natomiast wyzwaniami dla wielu powiatów z całego kraju. Stanowi to o relatywnie dobrej sytuacji w powiecie legionowskim.

Analiza PEST stanowi narzędzie badania otoczenia makroekonomicznego organizacji (powiatu). Jej celem jest identyfikacja kluczowych czynników zewnętrznych, które mogą wpływać na działalność, rozwój oraz konkurencyjność podmiotu. Analiza obejmuje cztery główne obszary: polityczny, ekonomiczny, społeczny oraz technologiczny. Wyniki analizy pozwalają na określenie potencjalnych szans i zagrożeń, które powinny zostać uwzględnione w procesie formułowania strategii. Analiza PEST podsumowująca analizę desk-research i badanie ankietowe została przedstawiona w tabeli (macierzy).

Tabela 7. Analiza PEST powiatu, wraz z uwzględnieniem aspektu pomocy społecznej

P – czynniki polityczne	E – czynniki ekonomiczne
▪ Polityka Rządowa i Samorządowa: Kierunki rozwoju powiatu są silnie uzależnione od polityki krajowej (np. programy inwestycyjne jak Krajowy Plan Odbudowy) oraz regionalnej (strategia rozwoju województwa mazowieckiego). Lokalne władze powiatowe i gminne, poprzez swoje strategie i uchwały, bezpośrednio kształtują politykę przestrzenną, inwestycyjną i społeczną ▪ Fundusze Zewnętrzne: Możliwość pozyskiwania środków z Unii Europejskiej oraz programów krajowych jest kluczowym czynnikiem umożliwiającym realizację dużych inwestycji infrastrukturalnych (drogi, koleje, cyfryzacja), które przekraczają możliwości budżetowe samorządu	▪ Sąsiedztwo Warszawy: Bliskość stolicy definiuje ekonomiczny charakter powiatu. Z jednej strony, zapewnia dostęp do chłonnego i zróżnicowanego rynku pracy, co przekłada się na wysoki wskaźnik aktywności zawodowej mieszkańców. Z drugiej, prowadzi do "drenażu" lokalnego rynku, gdyż wielu mieszkańców pracuje i wydaje znaczną część dochodów w Warszawie ▪ Struktura Gospodarki: Lokalna gospodarka opiera się głównie na małych i średnich przedsiębiorstwach z sektora usługowego, handlowego i budowlanego. Brakuje dużych zakładów przemysłowych, co ogranicza różnorodność ofert pracy na miejscu ▪ Rynek Pracy: Mimo bliskości Warszawy, stopa bezrobocia w powiecie legionowskim bywa wyższa niż średnia dla województwa

▪ Regulacje Prawne: Zmiany w prawie, m.in. w zakresie ochrony środowiska (np. gospodarka odpadami, normy czystości wody w Zalewie Zegrzyńskim), prawa budowlanego (wpływ na problem chaotycznej zabudowy) czy systemu edukacji, mają bezpośredni wpływ na obowiązki i możliwości działania powiatu ▪ Współpraca w ramach Aglomeracji Warszawskiej: Polityczna wola współpracy z Warszawą i sąsiednimi gminami w ramach Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego jest kluczowa dla rozwiązywania wspólnych problemów, takich jak transport publiczny, planowanie przestrzenne czy ochrona klimatu	mazowieckiego i kraju. Wskazuje to na strukturalne niedopasowanie – część bezrobotnych ma trudności ze znalezieniem zatrudnienia odpowiadającego ich kwalifikacjom lokalnie, a jednocześnie mogą istnieć bariery (np. komunikacyjne, osobiste) w podjęciu pracy w stolicy ▪ Rynek Nieruchomości: Powiat jest atrakcyjnym miejscem do osiedlania się, co napędza rynek deweloperski. Rosnące ceny nieruchomości i koszty życia, powiązane z sytuacją w Warszawie, stanowią jednak wyzwanie dla mieszkańców o niższych dochodach ▪ Turystyka: Gospodarka powiatu jest silnie wspierana przez sektor turystyczny, skoncentrowany wokół Jeziora Zegrzyńskiego. Jego rozwój zależy od ogólnej koniunktury gospodarczej w kraju i zamożności mieszkańców metropolii
T – czynniki technologiczne	S – czynniki społeczne
▪ Cyfryzacja Usług Publicznych: Mieszkańcy, przyzwyczajeni do nowoczesnych rozwiązań, oczekują łatwego dostępu do e-usług w urzędach (e-urząd). Rozwój cyfrowy administracji jest kluczowy dla poprawy efektywności i transparentności działania. Powiat inwestuje w cyberbezpieczeństwo, co staje się priorytetem w dobie cyfrowych zagrożeń ▪ Infrastruktura Telekomunikacyjna: Dostęp do szybkiego, szerokopasmowego internetu jest niezbędny dla mieszkańców pracujących zdalnie, uczącej się młodzieży oraz dla rozwoju lokalnego biznesu. Nierównomierny dostęp w różnych częściach powiatu może prowadzić do wykluczenia cyfrowego ▪ Nowoczesny Transport: Inwestycje w nowoczesne technologie w transporcie, takie jak System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej na stacjach kolejowych, inteligentne systemy zarządzania ruchem czy rozwój aplikacji mobilnych dla transportu publicznego, mogą znacząco poprawić komfort podróżowania	▪ Dynamiczna Demografia: Powiat legionowski charakteryzuje się jednym z najwyższych w Polsce dodatnich sald migracji i przyrostu naturalnego. Gwałtowny napływ nowych mieszkańców, głównie młodych rodzin z Warszawy, tworzy młodą strukturę demograficzną, ale jednocześnie generuje ogromną presję na infrastrukturę społeczną ▪ Problem "Sypialni Warszawy": Dominujący model życia, w którym praca i duża część aktywności społecznej koncentruje się w stolicy, może osłabiać lokalne więzi społeczne i tożsamość. Mieszkańcy często oczekują "miejskiego" standardu usług, co jest wyzwaniem dla samorządów ▪ Rosnące Oczekiwania Mieszkańców: Nowi mieszkańcy mają wysokie wymagania co do jakości życia: oczekują lepszej opieki zdrowotnej (szpital z oddziałem ratunkowym), wysokiej jakości edukacji, sprawnej komunikacji publicznej, a także dostępu do terenów rekreacyjnych i dbałości o estetykę przestrzeni publicznej ▪ Styl Życia i Rekreacja: Bliskość natury i Zalewu Zegrzyńskiego promuje aktywny styl życia. Rośnie

▪ Technologie Ekologiczne: Rozwój technologii związanych z odnawialnymi źródłami energii (OZE), systemami monitoringu jakości powietrza i wody czy nowoczesnymi metodami gospodarki odpadami stwarza szansę na rozwiązanie części problemów środowiskowych powiatu	świadomość ekologiczna, co przekłada się na presję w kierunku zrównoważonego rozwoju, ochrony zieleni i walki z zanieczyszczeniem
--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie: analizy desk-research, wyników badania; Powiat Legionowski, „Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025”; Powiat Legionowski, „Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Legionowskiego”

Wnioski z analizy PEST umożliwiają identyfikację kluczowych trendów otoczenia oraz przewidywanie ich wpływu na działalność organizacji (powiatu). Stanowią tym samym istotne uzupełnienie analizy SWOT, wskazując kierunki strategiczne, które powinny zostać uwzględnione w procesie planowania i podejmowania decyzji rozwojowych.

Główne problemy społeczne i kierunki ich rozwiązywania

Przeprowadzona analiza pozwoliła na określenie głównych problemów społecznych. Jako kluczowe zidentyfikowano:

- problemy osób starszych (izolacja, choroby)
- bezrobocie,
- problemy opiekuńczo-wychowawcze,
- alkoholizm.

Wobec pierwszego z nich kluczowe jest zapewnienie seniorom godnego, aktywnego i bezpiecznego życia we własnym środowisku tak długo, jak to możliwe. W obliczu wyzwań demograficznych, szczególnie problemów seniorów takich jak izolacja i pogarszający się stan zdrowia, powiat powinien skoncentrować swoje wysiłki na deinstytucjonalizacji opieki. Oznacza to strategiczne inwestowanie w rozwój usług świadczonych bezpośrednio w miejscu zamieszkania, co pozwala osobom starszym jak najdłużej zachować niezależność i pozostać w znanym sobie środowisku. Kluczowym elementem tej transformacji jest tworzenie sieci dziennych domów pobytu i klubów seniora, które stają się centrami życia społecznego, przeciwdziałając samotności poprzez zorganizowaną aktywizację. Działania te, uzupełnione o nowoczesne rozwiązania jak teleopieka w formie opasek życia oraz programy profilaktyki zdrowotnej, tworzą kompleksowy system wsparcia, który zmienia postrzeganie starości z pasywnego okresu w czas dalszej, świadomej aktywności.

Problem bezrobocia, zważając na jego pochodzenie wynikające głównie z uwarunkowań osobistych a nie rynku pracy, musi być rozwiązany przez pracę nad jednostką. Strategiczne kierunki rozwoju powiatu muszą skupić się na zmianie postaw i kalkulacji osób biernych zawodowo, czyniąc aktywizację bardziej opłacalną niż pozostawanie w bezczynności. Działania powinny koncentrować się na trzech filarach: weryfikacji i aktywizacji przez służby zatrudnienia, urealnieniu oczekiwań poprzez współpracę z biznesem oraz ograniczeniu atrakcyjności szarej strefy i systemu świadczeń.

W sferze problemów opiekuńczo-wychowawczych strategicznym priorytetem jest wzmocnienie rodziny jako naturalnego i najlepszego środowiska dla rozwoju dziecka. Działania powiatu powinny koncentrować się na prewencji i wczesnym wsparciu, aby unikać ostateczności, jaką jest interwencja sądowa. Podstawą tego systemu jest rola asystenta rodziny, który oferuje kompleksową pomoc w przezwyciężaniu codziennych trudności. Uzupełnieniem jest zapewnienie łatwego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego – psychologicznego, pedagogicznego i prawnego. Tworzenie sieci świetlic środowiskowych daje dzieciom bezpieczną przystań, podczas gdy aktywny rozwój pieczy zastępczej stanowi alternatywę dla bezosobowych placówek instytucjonalnych, co razem tworzy spójny system ochrony najmłodszych.

Walka z alkoholizmem i innymi uzależnieniami musi opierać się na zintegrowanej strategii łączącej profilaktykę, leczenie i kontrolę. Fundamentem jest szeroko zakrojona edukacja w szkołach, oparta na nowoczesnych programach, która buduje świadomość zagrożeń od najmłodszych lat. Jednocześnie kluczowe jest zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej poprzez lokalne punkty konsultacyjne, które stanowią pierwszy krok dla osoby uzależnionej i jej bliskich. System musi również obejmować wsparciem osoby współuzależnione, które często w milczeniu dźwigają ciężar choroby członka rodziny. Skuteczność tych działań zależy od ścisłej współpracy międzyinstytucjonalnej – od pomocy społecznej, przez komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, po policję – tworząc jednolity front przeciwko społecznym skutkom uzależnień.

Normy europejskiej karty społecznej

Europejska Karta Społeczna (EKS) stanowi podstawowy dokument Rady Europy, określający standardy ochrony praw socjalnych obywateli. Dotyczy m.in. prawa do zabezpieczenia społecznego, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, integracji osób z niepełnosprawnościami, ochrony dzieci i młodzieży oraz wspierania życia rodzinnego. Powiat Legionowski (PCPR w Legionowie) podejmując działania w zakresie polityki społecznej jest jednostką samorządową, która realizuje te standardy poprzez:

- zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej – realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), ośrodki pomocy społecznej (OPS) w gminach oraz organizacje pozarządowe,
- ochronę praw dziecka – rozwój systemu pieczy zastępczej, wsparcie rodzin biologicznych, tworzenie programów profilaktycznych i resocjalizacyjnych,
- integrację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnościami – warsztaty terapii zajęciowej, programy aktywizacji zawodowej i społecznej,
- wspieranie rodzin – programy asystentury rodzinnej, poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, dostęp do specjalistycznej pomocy,
- rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej – integracja działań administracji publicznej, organizacji społecznych, placówek oświatowych i zdrowotnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie pełni kluczową rolę w systemie opieki i wsparcia rodziny, będąc instytucją koordynującą działania wielu podmiotów. Jego znaczenie można rozpatrywać w kilku wymiarach:

- Koordynacja systemu pieczy zastępczej:
 - organizacja i nadzór nad rodzinami zastępczymi,
 - prowadzenie rekrutacji, szkoleń i wsparcia dla kandydatów na rodziny zastępcze,
 - opieka nad dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
 - prowadzenie procedur adopcyjnych we współpracy z ośrodkami adopcyjnymi.
- Wsparcie dla rodzin naturalnych:
 - praca asystentów rodzinnych wspierających rodziców w opiece i wychowaniu dzieci,
 - poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne,
 - działania profilaktyczne i edukacyjne (warsztaty, programy wychowawcze, grupy wsparcia).
- Integracja instytucji i podmiotów lokalnych:
 - współpraca z OPS, szkołami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, policją, sądami rodzinnymi i organizacjami pozarządowymi,
 - budowa sieci wsparcia dla dzieci i rodzin, co minimalizuje ryzyko wykluczenia społecznego i interwencji kryzysowych.
- Wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin:
 - realizacja programów PFRON,
 - dofinansowania do rehabilitacji, likwidacji barier architektonicznych i technicznych,
 - organizacja warsztatów terapii zajęciowej i aktywizacja zawodowa.
- Element polityki społecznej powiatu:
 - diagnozowanie potrzeb lokalnej społeczności w zakresie opieki i pomocy,
 - przygotowanie i wdrażanie powiatowych programów na rzecz rodziny i dziecka,
 - monitorowanie skuteczności podejmowanych działań i raportowanie do władz powiatu.

Powiat Legionowski, realizując zadania w obszarze polityki społecznej i ochrony praw dziecka, wpisuje się w standardy Europejskiej Karty Społecznej, budując system wsparcia oparty na solidarności i integracji społecznej. Centralnym elementem tego systemu jest PCPR w Legionowie, które pełni funkcję koordynatora, organizatora i inicjatora działań wspierających dzieci, rodziny oraz osoby zagrożone wykluczeniem. Dzięki temu powiat może być postrzegany jako modelowy przykład zintegrowanego podejścia do polityki społecznej na poziomie lokalnym.

Strategia działań

Diagnoza stanowiła punkt wyjścia do opracowania części strategicznej, w której skupiono się na identyfikacji najważniejszych problemów społecznych wynikających z przeprowadzonych badań i doborze odpowiednich sposobów radzenia sobie z nimi. Na tej podstawie stworzono siatkę celów

strategicznych i operacyjnych, mających przybliżyć powiat do osiągnięcia pożądanego stanu kondycji w obszarze społecznym w 2035 roku. Dla każdego z opracowanych celów operacyjnych przygotowano zestaw działań stanowiących konkretne sposoby realizacji postanowień, a także wskazano ramy finansowe. Wyznaczono także mierniki realizacji celów, które mają w przyszłości posłużyć do weryfikacji stopnia realizacji Strategii.

Założenia Strategii

Strategia to ogólny program działalności danej organizacji/jednostki samorządu terytorialnego sporządzony na dłuższy okres. Jest on ukierunkowany na wykorzystanie posiadanych potencjałów do osiągnięcia postawionych założeń. Strategia charakteryzuje się odległym horyzontem czasowym, skupieniem wysiłków na określonych zadaniach, obejmowaniem szerokiego zakresu działań i określeniem wskaźników realizacji powziętych przedsięwzięć. Elementy składające się na strategię można uszeregować w postaci piramidy, na której czele są wizja i misja.

Rysunek 1. Elementy składowe strategii

Źródło: opracowanie własne

Wizja stanowi obraz pożądanego stanu danego podmiotu w przyszłości. Powinna być zwięzła, realna, a także motywująca. Misja jest syntetycznym opisem sposobu realizacji wizji. Stanowi krótką i precyzyjną prezentację najważniejszych celów podmiotu. Te z kolei konkretyzują to, jak będzie realizowana misja. Cele strategiczne wyznaczają najważniejsze kierunki działania – są określane z długim horyzontem czasowym. Cele operacyjne z kolei mają krótszy horyzont czasowy i są podstawą do osiągnięcia celów strategicznych.

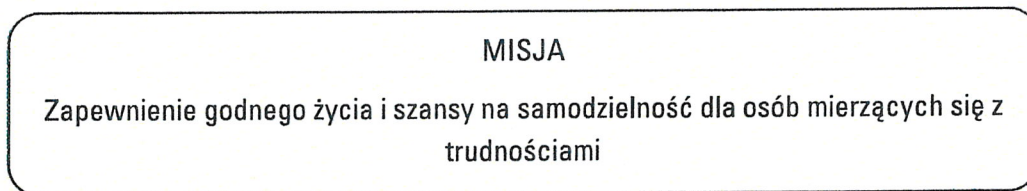
Wizja i misja

Po sporządzeniu diagnozy powiatu opracowano wizję odnoszącą się do obszaru problemów i polityki społecznej. Zawiera ona system wartości wyznaczający kierunki prac nad określeniem celów strategicznych i operacyjnych.

WIZJA

Powiat legionowski – społeczność solidarna i integracyjna

Wyżej zaprezentowaną wizję planuje się zrealizować przy pomocy szeregu celów, zadań i działań, których syntetycznym zobrazowaniem jest misja powiatu w obszarze problemów i polityki społecznej.

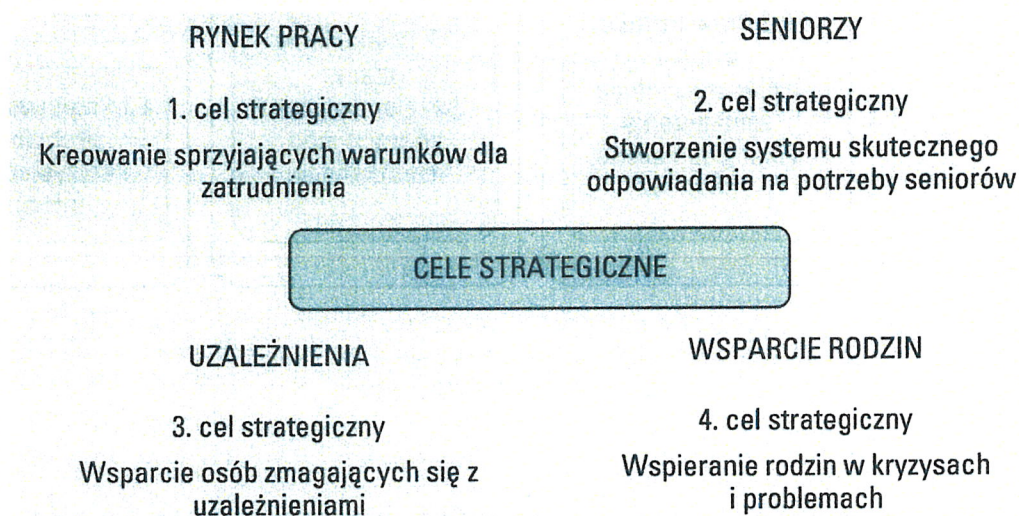

Określona wizja i misja stanowiły podstawę do określenia celów strategicznych.

Cele strategiczne i operacyjne

Strategia wyodrębnia cztery cele strategiczne, odpowiadające za cztery obszary priorytetowe zidentyfikowane w trakcie diagnozy.

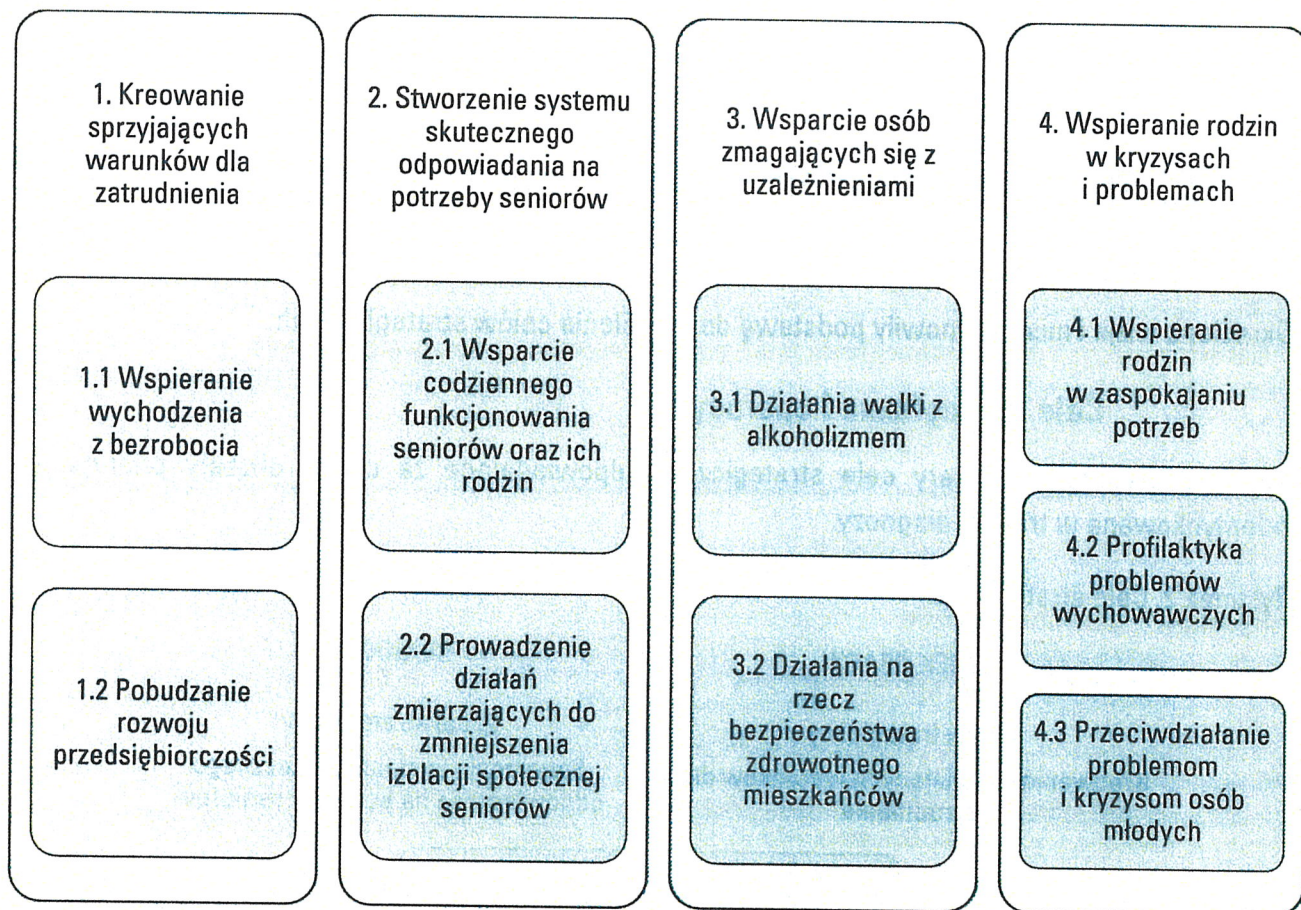
Rysunek 2. Cele strategiczne

Źródło: opracowanie własne

Pierwszy cel strategiczny jest wynikiem problemu długoterminowego bezrobocia, co wymaga podjęcia działań w celu zapobiegnięcia konsekwencjom. W tym celu konieczne jest wsparcie mieszkańców pod względem poszukiwania miejsc pracy i budowania postaw przedsiębiorczych. Kolejny z celów został opracowany ze względu na zdiagnozowanie problemu związanego z odizolowaniem osób starszych i problemem dostępu do służby zdrowia. Trzeci cel odnosi się w szczególności do problemu alkoholizmu widocznego w przestrzeni publicznej. Ostatni cel określono ze względu na zidentyfikowaną potrzebę wsparcia rodzin w powiecie. Do każdego z celów strategicznych dobrano cele operacyjne w sposób szczegółowy obrazujące sposoby osiągnięcia zamierzeń w poszczególnych obszarach priorytetowych.

Rysunek 3. Cele operacyjne

Źródło: opracowanie własne

Plan działań, wskaźniki i finansowanie

Do każdego z celów operacyjnych przyporządkowano: działania stanowiące najniższy poziom realizacji postanowień Strategii, podmioty odpowiedzialne za ich realizację, wskaźniki i przewidywane źródła finansowania.

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Działania	Podmioty odpowiedzialne	Wskaźniki	Źródła finansowania
Kreowanie sprzyjających warunków dla zatrudnienia	Wspieranie wychodzenia z bezrobocia	Monitorowanie sytuacji osób bezrobotnych, diagnoza indywidualnych przyczyn bezrobocia w powiecie	- Urzędy miasta i gmin - PCPR w Legionowie - Ośrodki pomocy społecznej w mieście i w gminach - Starostwo Powiatowe - Powiatowy Urząd Pracy	- Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego - Liczba osób długotrwale bezrobotnych wśród wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa lub/i bezrobocia	- Budżet JST - Środki z programów zewnętrznych
		Wykorzystywanie dostępnych narzędzi rynku pracy do zmniejszania poziomu bezrobocia rejestrowanego (praktyki staże, prace interwencyjne itd.)			
		Upowszechnianie wiedzy o ofertach pracy, możliwościach uzyskania dofinansowania i możliwościach rozwoju zawodowego (poradnictwo, szkolenia, staże)			
		Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami			
		Wykorzystywanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych finansowanych ze środków europejskich			
		Realizacja działań z zakresu doradztwa zawodowego			
		Aktywna współpraca między miastem a Powiatowym Urzędem Pracy i lokalnymi pracodawcami w celu polepszania sytuacji na lokalnym rynku pracy			
	Pobudzenie rozwoju przedsiębiorczości	Udzielanie zachęt do podejmowania działalności gospodarczej w formie dofinansowań na założenie działalności	Urzędy miasta i gmin	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON	Budżet JST

		Utworzenie forum przedsiębiorczości, wspierającego powstawanie nowych firm, współpracę przedsiębiorstw między sobą oraz kooperację z samorządem Współpraca samorządu z lokalnymi przedsiębiorstwami np. podczas organizacji imprez miejskich Promocja osób aktywnych i przedsiębiorczych poprzez np. wydarzenia promocyjne, gale przedsiębiorczości, podkreślanie wkładu przedsiębiorców jako sponsorów wydarzeń w mieście Realizacja innych działań służących pobudzeniu przedsiębiorczości	- Starostwo Powiatowe - Powiatowy Urząd Pracy	Liczba dofinansowań na rozpoczęcie działalności gospodarczej	Środki z programów zewnętrznych
	Wsparcie codziennego funkcjonowania seniorów oraz ich rodzin	Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych poprzez współpracę z podmiotami zapewniającymi niezbędną opiekę Zapewnienie dostępu do wsparcia finansowego (zasilków) poprzez zapewnienie dostępu do informacji i wsparcie w zakresie jego pozyskania Zapewnienie dostępności architektonicznej obiektów publicznych Organizacja programów wsparcia w postaci wolontariatu Organizacja systematycznych spotkań integracyjnych	- PCPR w Legionowie - Ośrodki pomocy społecznej w mieście i w gminach - Lokalne ośrodki kultury - Parafie	Liczba osób korzystających z programów	- Budżet JST - Środki z programów zewnętrznych
Stworzenie systemu skutecznego odpowiadania na potrzeby seniorów	Prowadzenie działań zmierzających do zmniejszenia izolacji społecznej seniorów	Utworzenie kół integracji seniorów związanych z tematyką zainteresowań grupy docelowej			

Wsparcie osób zmagających się z uzależnieniami	Działania walki z alkoholizmem	Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		- Urzędy miasta i gmin - PCPR w Legionowie - Ośrodki pomocy społecznej w mieście i w gminach - Starostwo Powiatowe - Komendy policji - Przychodnie	- Liczba akcji i wydarzeń z zakresu edukacji na temat uzależnienia od alkoholu - Liczba osób korzystających ze wsparcia OPS z powodu uzależnienia od alkoholu - Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia	- Budżet JST - Środki z programów zewnętrznych
		Opracowywanie na dalsze lata programów przeciwdziałania alkoholizmowi	Akcje profilaktyczne i edukacyjne (festyny, spotkania tematyczne) w zakresie uzależnienia od alkoholu			
Działania na rzecz bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców	Działania na rzecz bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców	Realizacja Programu Profilaktyki Uzależnień	Monitorowanie kwestii sprzedaży alkoholu na terenie Powiatu i egzekwowania kar za sprzedaż alkoholu nieletnim i nietrzeźwym	- Liczba przeprowadzonych na terenie powiatu akcji badań profilaktycznych - Liczba akcji edukacyjnych z zakresu zdrowia i propagowania zdrowego stylu życia	- Budżet JST - Środki z programów zewnętrznych	- Budżet JST - Środki z programów zewnętrznych
		Edukacja zdrowotna, propagowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców poprzez akcje informacyjne, konkursy, warsztaty	Zaangażowanie w tworzenie się i promocję bezpłatnych badań profilaktycznych i konsultacji lekarskich w powiecie			
		Współpraca na rzecz zwiększenia dostępności usług ochrony zdrowia				
		Prowadzenie, rozwój i poprawa jakości pracy socjalnej z rodzinami				
Wsparcie rodzin w kryzysach i problemach	Wsparanie rodzin w zaspokajaniu potrzeb	Wsparcie w postaci świadczeń niefinansowych dla rodzin zmagających się z problemami	Wspomaganie w dotarciu do pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawniczej dla członków rodzin w kryzysie	- PCPR w Legionowie - Ośrodki pomocy społecznej w mieście i w gminach	Liczba rodzin korzystająca ze wsparcia finansowego i niefinansowego	- Budżet JST - Środki z programów zewnętrznych
		Profilaktyka problemów wychowawczych	Inicjatywy zmierzające do profilaktyki w zakresie problemów wychowawczych wśród dorosłych i młodzieży	- Urzędy miasta i gmin - PCPR w Legionowie	Liczba inicjatyw profilaktyki w zakresie problemów wychowawczych	- Budżet JST - Środki z programów zewnętrznych

			▪ Ośrodki pomocy społecznej w mieście i w gminach ▪ Placówki szkolne		
	Akcje informacyjne w zakresie możliwości uzyskania wsparcia dla rodzin dotkniętych problemami				
Przeciwdziałanie problemom i kryzysom osób młodych	Wspieranie inicjatyw młodzieżowych i działalności organizacji zrzeszających osoby młode		▪ PCPR w Legionowie ▪ Ośrodki pomocy społecznej w mieście i w gminach ▪ Parafie ▪ Placówki szkolne	▪ Liczba działań realizowanych we współpracy z młodzieżą ▪ Odsetek młodzieży uczestniczący w indywidualnych zajęciach	▪ Budżet JST ▪ Środki z programów zewnętrznych
	Realizacja dodatkowych zajęć edukacyjnych budujących ducha aktywności społecznej i przedsiębiorczości u młodzieży				
	Spotkania młodzieży z lokalnymi przedsiębiorcami w celu budowy ducha przedsiębiorczości i sieci kontaktów wspierających aktywność zawodową				
	Zapewnienie wsparcia psychologicznego w szkołach				

Źródło: opracowanie własne

Szanse i zagrożenia w realizacji strategii

Realizacja Strategii wiąże się z ryzykiem niepowodzenia, przy czym ryzyko to jest dodatnio skorelowane z poziomem skomplikowania rozumianego jako duża ilość podmiotów zaangażowanych w realizację, duża liczba zadań, rozciągnięcie działań w czasie. Przy realizacji określonych działań zidentyfikowano:

■ Szanse

- Rozwój demograficzny i napływ mieszkańców – atrakcyjność powiatu jako miejsca zamieszkania (bliskość Warszawy, dostęp do Zalewu Zegrzyńskiego) sprzyja powstawaniu nowych inicjatyw społecznych i wzmacnia potencjał lokalny.
- Silne zaplecze organizacji pozarządowych i wolontariatu – aktywność NGO, kół gospodyń, stowarzyszeń senioralnych i młodzieżowych może wspierać realizację działań społecznych.
- Możliwość pozyskiwania funduszy zewnętrznych – m.in. z programów UE, Krajowego Planu Odbudowy, Funduszu Sprawiedliwej Transformacji czy funduszy centralnych (np. programy resortowe dla osób starszych i z niepełnosprawnościami).
- Rozwój nowych technologii i cyfryzacja usług – ułatwia kontakt z mieszkańcami, zwiększa dostęp do pomocy, szkoleń, doradztwa online.
- Wzrost świadomości społecznej – coraz większe zainteresowanie mieszkańców zdrowiem psychicznym, ekologią, równością szans czy przeciwdziałaniem wykluczeniu.
- Współpraca międzysektorowa – rosnące znaczenie partnerstwa publiczno-społeczno-prywatnego w rozwiązywaniu problemów społecznych.
- Bliskość dużego rynku pracy (Warszawy) – może ograniczać skalę bezrobocia i stwarzać szanse na integrację społeczną poprzez zatrudnienie.

■ Zagrożenia

- Starzenie się społeczeństwa – rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, zdrowotne i mieszkaniowe, przy jednoczesnych ograniczonych zasobach finansowych powiatu.
- Migracje młodych ludzi – odpływ części młodzieży do Warszawy lub innych miast w poszukiwaniu edukacji i pracy.
- Ryzyko nierówności społecznych – wykluczenie cyfrowe, ubóstwo dzieci i seniorów, trudności osób z niepełnosprawnościami w pełnym uczestnictwie w życiu społecznym.
- Wzrost kosztów życia – szczególnie mieszkalnictwa i usług, co może pogłębiać problemy bytowe rodzin.
- Niestabilność finansowania – uzależnienie od zewnętrznych źródeł środków (UE, granty) i ograniczone możliwości budżetu powiatu.
- Problemy zdrowotne i psychiczne – rosnące znaczenie depresji, uzależnień, wypalenia zawodowego, zwłaszcza wśród młodzieży.

- Niewystarczająca koordynacja działań instytucji – ryzyko dublowania się usług, trudności w przepływie informacji pomiędzy jednostkami pomocy społecznej, szkołami, służbą zdrowia i NGO.
- Kryzysy zewnętrzne – zagrożenia gospodarcze, migracyjne, energetyczne lub geopolityczne mogą zwiększać skalę problemów społecznych i utrudniać realizację strategii.

Powyższe szanse i zagrożenia mogą znacząco oddziaływać na zmianę sytuacji społeczno-gospodarczej, a więc na problemy społeczne w powiecie.

Ocena efektywności, monitoring i ewaluacja

Monitoring polega na gromadzeniu i analizie danych dotyczących realizacji celów określonych w założeniach strategicznych. Pozwala na sprawdzenie i ocenę skuteczności realizacji działań oraz ustalenie, jakie należy podjąć środki zaradcze by zrealizować postawione cele. Monitorowanie dostarcza także informacji dla przyszłego planowania pokazując w jakim stopniu podjęte w danym okresie działania przybliżyły jednostkę do realizacji postawionej wizji. Sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji Strategii będzie realizowana w okresach rocznych. Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring wskaźników będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie.

Dla każdego z zadań określonych w Programie wyznaczono wskaźniki, dla których źródłami danych są ogólnodostępne statystyki Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, oraz dane z działalności poszczególnych jednostek w powiecie. Analiza powinna obejmować wskaźniki przyporządkowane każdemu z zadań. W ramach końcowej ewaluacji Strategii należy przygotować raport ewaluacyjny zawierający dane ukazujące osiągnięcie założonych wartości wskaźników.

Spis tabel wykresów i rysunków

Tabela 1. Liczba ludności ogółem	7
Tabela 2. Struktura wieku ludności z podziałem na przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny ..	7
Tabela 3. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi.....	8
Tabela 4. Liczba rodzin w powiecie, którym przyznano pomoc z uwzględnieniem przyczyny	10
Tabela 5. Wskaźnik liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 ludności	11
Tabela 6. Analiza SWOT powiatu, wraz z uwzględnieniem aspektu pomocy społecznej	25
Tabela 7. Analiza PEST powiatu, wraz z uwzględnieniem aspektu pomocy społecznej.....	27
Rysunek 1. Elementy składowe strategii.....	32
Rysunek 2. Cele strategiczne	33
Rysunek 3. Cele operacyjne	34

Źródła danych

- Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, „Ustawa z dn. 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, 858, 1572)
- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, <https://www.gov.pl/web/rodzina/akty>
- Rzeszutek, „Triangulacja w badaniach społecznych”, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2018
- M. Szreder, „Losowe i nielosowe próby w badaniach statystycznych”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010
- Miszczak, J. Walasek, „Techniki wyboru próby badawczej”, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa, 2013
- BIP Powiatu Legionowskiego, <https://bip.powiat-legionowski.pl/index.php?type=4&name=bt28&func=selectsite&value%5B0%5D=mnu5&value%5B1%5D=1>, dostęp z dnia 06.08.2025
- Miasto Legionowo, <https://legionowo.pl/ngo/organizacje-pozarzadowe>

